

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. Szeptember 5
VIII. évfolyam, 238. szám.

Kedd

Hadiállapotban van vasárnap óta Anglia és Franciaország a Harmadik Birodalommal

**Teljes erővel áll a harc Lengyelország és Németország között - Varsót új-
ból bombázták a német repülők - Lengyelország több helyen ellentáma-
dásba ment át a tulnyomó számban levő német csapatokkal szemben - Az
angol uralkodó, Chamberlain, Daladier, Beck rádióbeszéde, Hitler kiált-
ványa - Megalakult Anglia háborús kormánya - Ausztrália is hadiállapotba
került Németországgal - Mit mondanak a német és lengyel hadijelentések?
Hogyan történt a szakítás Berlin, London és Páris között? Japán
semleges marad - A világsajtó leguabb híradásai**

Hitler vezér és kancellár a keleti hadszíntérre ment

Amitől az utolsó napokban bekövet-
kezett események miatt tartani lehe-
tett, bekövetkezett. A hadüzenet Anglia
és Franciaország részéről megtörtént és
így a Harmadik Birodalom tegnap óta
három hatalommal szemben hadiáll-
potba került. A világtörténelmi ese-
ményekről az alábbiakban számol-
unk be:

MEGTÖRTÉNT A SZAKÍTÁS BERLIN, LONDON ÉS PÁRIS KÖZÖTT

(BERLIN.) (DNB) Az angol kormány
utasítására tegnap reggel kilenc óra-
kor Henderson angol nagykövet meg-
jelent a Wilhelmstrassen és kihallga-
tást kért Ribbentrop külügyminiszter-
től, aki őt azonnal fogadta.

Henderson kormánya nevében
jegyzéket nyújtott át, amelyben a
következőket kérték a nemzeti
szocialista kormányzattól:

1. Biztos garanciákat arra vonatko-
zólag, hogy az ellenségeskedések Len-
gyelországgal szemben azonnal meg-
szűnnek.

2. A csapatok visszavonulási paran-
csának kiadását.

3. Ezeket az intézkedéseket legkés-
őbb délelőtt 11 óráig megteszik.

A német kormány az angol jegyzékre
a következő választ adta:

1. A nemzeti szocialista kormányzat
visszautasítja azt, hogy neki Anglia
ultimátumszerű jegyzéket küldjön.
Nemcsak visszautasítja, de nincs is
szándékában annak teljesítése.

2. Hónapok óta hadiállapot van Len-
gyelország és a Harmadik Birodalom
között és amikor Berlin a versaillesi
békeparancs megszüntetését kérte,
mint a béke meghonosodásának tény-
leges akadályozóját, nem hallgattak
rá. Annak ellenére sem tették ezt, hogy
a danzigi helyzet tarthatatlanságát
több angol politikus is hangsúlyozta.

3. Lengyelország Anglia biztatására

egyveres támadásba kezdett. Danzigot
elzárta a külvilágtól, megbénította
forgalmát és embertelenül bánt a né-
met kisebbségekkel. Mindezt Anglia
jól tudta és bár csak szavába került
volna, mit sem tett ennek megakadá-
lyozására. A brit kormány odáig ment,
hogy visszautasította Mussolini mi-
niszterelnök közvetítését is. A felelős-
ség tehát őt terheli.

4. Ezek után a németországi kor-
mány elhatározta, hogy az egyetlen
megmaradt eszközzel, a fegyverrel
felel, mert olyan állapotokat nem haj-
landó határai mentén elűzni, mint
aminők például Palesztinában vannak.

5. A német kormány nem hajlandó
visszavonni fegyveres erejét. Ugyan-
akkor hangzott el azonban, hogy a
német népbe őszinte volt a vágy,
hogy megbéküljön Angliával. Kisérle-
teit a kormányzat túlzott háborúspárti
tagjai azonban mindig meggyújtották.
Ez a helyzet az ő munkájuk eredmé-
nye.

6. Azt a brit fenyegetést, hogy a
német nemzetet megsemmisítik, tudomá-
súl vesszük és hasonlóval felelünk.
Berlin, 1939. szeptember 3.

Londonban a német válasza pon-
tosan 11 óráig vártak. 11 óra 15 perckor
Chamberlain miniszterelnök rádiószó-
zatot intézett az angol néphez, amely-
ben többek között a következőket han-
goztatta:

— Az angol kormány e hó 1-én uta-
sítást adott berlini követének, hogy
közölje a német kormánnyal a követ-
kezőket: Adjanak biztosítékot a hábo-
rus helyzet megszüntetésére és vonják
vissza csapataikat Lengyelország terü-
leteiről. Ezt a kérést Henderson ma
délelőtt 9 órakor megismételte és 2
órai időt tűzött ki teljesítésére. Mi-
után erre említett időpontig válasz
nem érkezett, Anglia hadiállapotban
lévőnek tartja magát a Harmadik Bi-
rodalommal.

Ezután Chamberlain így folytatta:

— A német diktátor eljárása türhe-
tetlenné vált és így nem maradt más
hátra, mint a fegyveres kötelezettség
vállalása. Anglia népének egységesnek
kell lenni a következő napokban, mert
az a győzelem záloga. Isten adja igaz-
ságos ügyünk diadalát!

Ezt követően a Foreign Office nyi-
latkozott, hivatalosan közölve, hogy
az angol hadsereg tartózkodik a
polgári lakosság bántalmazásától
mindaddig, amíg ezt ellenfelénél is
tapasztalja.

Ugyancsak Berlinből közlik, hogy
Coulondre francia nagykövet teg-
nap délután 3 órakor megjelent a
külgügyi hivatalban és a Hender-
sonéhoz hasonló nyilatkozatot tett,
figyelmeztetve a német kormányt

arra a felelősségre, amelyet a nem-
teljesítéssel vállal. Ő is 2 órai ha-
táridőt szabott meg. Ribbentrop
éles hangon utasította vissza a
francia nagykövet szavait és kijel-
entette, hogy az a válasz, amelyet
Anglia kapott, Párisnak is szól.

Coulondre erre kijelentette, hogy
Franciaország a Lengyelországgal
szemben vállalt szerződésbeli kö-
telezettségénél fogva hadiállapot-
ban levőnek tekinti magát a Har-
madik Birodalommal.

ELUTAZTAK BERLINBŐL AZ ANGOL ÉS A FRANCIA NAGYKÖVETEK

(BERLIN.) (DNB) Henderson angol
és Coulondre francia nagykövetek ki-
kérték utleveleiket és elhagyták a
német fővárost.

A brit alsóház tegnapi ülése

(LONDON.) (Reuter.) A brit alsó-
házat tegnap délután rendkívüli ülésre
hívták össze, amelyen Chamberlain
miniszterelnök nagy beszédet tartott,
amelyben hangsúlyozta, hogy

a német kormány a béke megóvá-
sára irányuló összes törekvéseket
meghúsította azzal, hogy a brit
kormányzat kívánságait visszauta-
sította. Ezzel megteremtette a je-
lenlegi helyzetet.

Majd így folytatta:

Az, amiért dolgoztunk és amiben
reméltünk, romokba dől.

Később hevesen támadta a német kor-
mányt, amely szerint ez nem is jut-
tatta el a Berlin által ismertett béke-
feltételeket Londonhoz és még kevésbé
Varsóhoz, ami annak a jele, hogy nem
is gondolt arra, hogy békésen oldja
meg a helyzetet. Végül kijelentette,
hogy

a háború Németország és Lengyel-
ország között megindult.

Az alsóház a beszédet nagy tetszéssel
fogadta. Chamberlain után Greenwood
ezredes beszélt a munkáspárt nevében
és kijelentette, hogy az ellenzék a leg-
nagyobb mértékben helyesli a kor-
mány intézkedéseit. Később Winston
Churchill beszélt.

Mindent elkövettünk — mondotta
— a béke megmentésére. Lehet,
hogy családok is fognak énni
bennünket, de mi hiszünk abban,
hogy céljainkat végtére mégis el-
érjük.

ANGLIA ÚJ KORMÁNYA

(LONDON.) (Reuter.) A kormány
közvetette új névsorát. Ezek szerint:

Miniszterelnök: Chamberlain.

Kincstári kancellár: Sir John Simon.

Külügyminiszter: Lord Halifax.

Koordinációs miniszter: Winston Churchill.

Hadügy: Hore Belisha.

Légügy: Kingsley Wood.

Belsőügy: Sir Samuel Hoare.

(PÁRIS.) Verdier biboros felhívta az összes franciákat, hogy a szövetségesekkel együtt harcoljanak a jogos ügyért.

(VARSÓ.) A köztársasági elnök törvényrendeletet irt alá, amely felemeli az összes adókat.

Őszi gondok

Szeptembert mutat a naptár. Szeptembert, amely, sajnos, mindenképpen is az ősz kezdetének tekinthető. Mert bár hivatalos meghatározás szerint csak szeptember 21-ével kezdődik az ősz, valójában sokkal előbb. Az elmúlt hetek forró kánikulás korszaka után beállt a hűvös idő és a jelek szerint most már állandósul is. Napközben ugyan megvan még a melegük az égi sugaraknak, de reggel és este már benne van az időben — ahogyan mondani szokták — „az ősz ize”, a nyirkos hűvösség. Ez pedig ugyanakkor az őszi gondok jelentkezését is jelenti. Jelenti a szülők számára az iskolába való beíratások, tandíjfizetések, internátusi-díj-vállalások, felszerelések, tankönyvek beszerzésének és előteremtésének gondjait, öltözködési gondokat, tüzelőanyag-gondokat és egyéb sok más gondot. Minden ember számára fejtörőt jelent ennek a hűvösre forduló őszi időszaknak a jelentkezése, de legfőképpen az a szegény társadalmi osztályok számára. Ezeknek a legnagyobb gondja az, hogy miképpen teremtsék elő az iskolai beíratásokkal járó nagy költségeket, a téli tüzelőfát és a meleg ruhát.

És éppen ezért volna szükség arra, hogy azok a hivatalos és nem hivatalos tényezők, akiknek bármiféle alakban is módjukban áll a téli gondok leküzdésénél a szülőknek segítségnyújtani, most idejében tegyék meg a maguk lehetőségeinek keretei között a szükséges intézkedéseket. Tehát amennyiben tudják és ahogyan tudják segíteni a tanulmánygyógy gyermekeket és a gyermekeiket taníttatni vágyó szülőket, úgy ez elől a lehetőség elől ne vonják ki magukat. Vegyék tehát idejében számba anyagi és egyéb erőiket és azokból részletessé azokat, akik szorgalmuk, megbízhatóságuk és indokolt kérésük alapján az ilyen támogatást megérdemlik. Általában pedig próbáljanak valami központosított gondoskodási megoldással segítségre lenni a segítségre szorulóknak. A mi segélyakcióinkat ugyanis általában a rendszertelenség jellemzi. Gyakran talán éppen olyanoknak vagyunk a támogatására, akik ezt nem feltétlenül érdemlik meg, vagy nincsenek teljes mértékben rászoruló, viszont ugyanakkor elesnek a támogatás lehetőségétől olyanok, akiknek minden jogcímük meg volna erre a segítségnyújtásra. Éppen ezért helyénvaló volna, ha a városunkban jótékonykodó egyesületek és segítő intézmények ilyenkor, ősztájon mindig összegyűlnének legalább egy kis közös megbeszélésre, összeegyeztetnék nagyjában a programukat és igazságos, tárgyilagos ellenőrzés mellett állapítanák meg, hogy kiket és milyen formában érdemes segélyezni. Megbeszélnék őszi és téli munkatervüket, összhangba hoznák rendezvényeik időpontjait, egyezőval központosított formában és az eddigigél még céltudatosabban végeznék további munkájukat.

A magyar sajtó bizonyára készséggel támogatná ezt nemescélú megmozdulást, hiszen ez a sajtó mindig és mindenütt helyén van, ahol és amikor közérdekű célokról van szó. És egy egységes, céltudatos, szociális és társadalmi munkával feltétlenül szebb és értékesebb sikereket tudnánk elérni. Az ilyen összefogó munkának bizonyára meg lenne az a szép eredménye, hogy vállvetett erőfeszítéssel tudnánk jótékony egyesületeink, intézményeink, különféle szervezeteink felvenni a harcot az elkerülhetetlen nyomor és szegénység leküzdésére és az őszi, téli nagy gondok elhárítására. Általában az ilyen összefogó tevékenység mindig sokkal többet segítene a dolgokon, mint a szétszórt és ötletszerű munka, ugyanakkor pedig az erélyi magyarság összetartásának és egyetemes áldozatkészségének is igen impozáns tanúságtételt tudnánk szolgáltatni. A józsefalvai tüzkárosultak ügyében megindult nagy akció nemrégiben bizonyította, hogy az emberekben van áldozatkészség, van megértés és összetartás, ha ez céltudatosan irányított tevé-

Halálosvégű gázolás Szamosfalva közelében

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Végzetes ki meneteli gázolás játszódott le tegnap déltájban Szamosfalva község Kolozsvár felé eső végén. Egy CFR személyszállító autóbusz Kolozsvár felé jövet, elgázolta Pintea György falubeli gazdálkodó 5 éves Ileana nevű leánykáját, akinek a homlokát az autóbusz kerekai valósággal széttrancsolták. A szerencsétlen kislányka szörnyet halt. A szamosfalvi csendőrség kiszállt a helyszínre a kolozsvári tisztiorvossal a

vizsgálat megejtése céljából. A végzetes módon elpusztult kisgyermek holttestét beszállították a törvényszék bonctanintézetébe, míg a csendőrség távbeszélőn értesítette a kolozsvári rendőrség bünyügyi osztályát a megdöbbentő halálos gázolásról, kérve, hogy a városon keresztül Nagyvárad felé száguldó vasúti autóbuszt tartóztassák fel a sofőrt azonnal vezessék elő. Az ügyben a vizsgálat még folyik.

RIO-mozgóban

Csak pár napig, Clujon utoljára. Ne mulassza megnézni.

1. Bulu a fehér tigris

A legizgalmasabb dzsungel filmsláger. Ezen filmet az ifjabb diákok is látogatják. Fősz.: Jeane Reygan.

Az első ölelés

(Egy diáklány tragédiája). Megható társadalmi dráma. Fősz.: Janet Gaynor és Robert Taylor. Helyárak 14 plusz 5 lej.

Az új közéleti erkölcs megszilárdítása

(BUCURESTI.) Lehetséges, hogy a nemzetközi események egymást kergető változatában a közvélemény figyelmét elkerülte azoknak az intézkedéseknek jelentősége, amely megtorló rendszabályokat a leggyorsabban és legkeményebben alkalmazta a kormány a hivatali kötelességük lelkiismeretes teljesítéséről megfelelő tisztségviselőkkel szemben.

Elsősorban utalnunk kell arra a megtisztító munkára, amelyet dr. Nicolae Marinescu tábornok, egészségügyi miniszter kezdeményezett az orvosszerek szállítással kapcsolatosan felfedezett szabálytalanságok során, majd a gyógyszerészek és orvosok okleveleinek meghamisítóival szemben. Példaadó gyorsasággal és az új államrend és szellem erkölcsét megszilárdító, mély benyomástkeltő elhatározottsággal gyökerestől kiirtotta a mult megmetyeztet szellemét és erkölcsét, amikor majdnem mindenki — szegénykezés nélkül — úzérkedett az általa betöltött köztisztviselői jelleggel és hatáskörrel.

Az igazságügyi minisztérium hivatalos jelentése viszont arról számol be, hogy milyen gyorsan és szilárd elhatá-

rozással végezték el a tisztogatás munkáját a bukaresti munkakamaránál, amely intézménynél már két évvel ezelőtt milliós sikkasztást fedeztek fel. A visszaélések, szabálytalanságok lehetőségét gyökeresen megszüntették, a bűnösöket szigorúan megbüntették és olyan intézkedéseket fogantatosítottak, amelyek biztosítják a közvagyonnal való becsületes és lelkiismeretes gazdálkodást.

A felsorolt megtorló és büntető rendelkezések nem kiragadott, szórványos esetek, hanem abból az új lelkiületből és szellemből fakadtak, amely az új államélet megteremtőit mélyen áthatja és amely azt célozza, hogy a közélet minden terén az öntudatos lelkiismeretesség rendszerét vezesse be.

Aki figyelemmel kísérte a kormány tényezői részéről a legkülönbözőbb vonatkozásban alkalmazott megtorlókat, azokkal a köztisztviselőkkel szemben, akik hivatali kötelességükkel a közösség rovására visszaéltek — bármilyen magas állást is töltöttek azok be — könnyen megállapíthatja, hogy gyökeresen megváltozott a közéleti szellem és erkölcs és a felelősség érzésének megszilárdítása energikusan,

határozott módon történt.

A régi rendszer és szellem megromlatt erkölcsi felfogásának — amely gyakran az egész román nemzet becsületére árnyékot vetett — megszüntetése ellen indított küzdelem olyan értékes eredményeket hozott, amelyek jelentőségét mindenki örömmel és elégtétellel könyvelhetette el és a közgazdasági, politikai és a társadalmi életben is újjáalakító hatású volt. A román állam erkölcsi szelleme a multban nehezen volt megvalósítható, mert előbb meg kellett változtatni az általános légkört és új felfogás alapjait kellett megteremtetni a közéletben. Ennek az új közszellemnek alapjait most már szilárdan lerakták, nemcsak az új törvényekkel, hanem olyan intézkedésekkel is, amelyek nem engedik meg az ettől való eltérést. Nem a megtorló intézkedésekben volt a hiánya a multban, hanem abban, hogy hiányzott a lelkiismeretesség, a felelősség, a közéleti tisztesség és becsület átterése.

A jelenleg megkezdett tisztogatási folyamat lényege nemcsak a büntető rendelkezések alkalmazása, amelyet az új szellemű kormányzat habozás nélkül fogantatosított, hanem az új erkölcs meghonosítása és általánosítása. Új lelkiiség megteremtése folyik most, amikor a fiatal nemzedék nem bocsátkozik kalandokban, hanem a központi fegyelem egészes irányítása alatt tevékenykedik. Ha pedig ennek ellenére szükségesnek mutatkoznék a büntető törvénykönyv rendelkezéseinek alkalmazása, úgy az új kormányzat nem fog ezután sem habozni a becsület és lelkiismeret megszilárdítása érdekében alkalmazni és alkalmaztatni azokat és mindig első mivarában, hogy mélyen elítélje és keményen megtorolja az esetleges visszaéléseket és szabálytalanságokat.

Mozi

THALIA MOZGÓ: Ma utoljára szenzációs műsor: I. GIBRALTÁR. Viviane Romance és Erich von Stroheim világfilmje. Képek izgalmas harca a földközi-tenger kulcsánál, Gibraltárnak hadititkaiért, egy szerelmi történet keretében.

CAPITOL MOZGÓ: Szezonnyitó nagy premier. Egy királynő naplója. Fősz.: Anna Neagle és Anton Wallbrook. A film előtt: új szenzációs Paramount világ-híradó.

ROYAL MOZGÓ: Nagyszabású zenefilmesemény: Nagy keringő. Straus életének legbájosabb epizódjai elevenednek meg a régi császárvárosban. Fősz.: Luise Rainer, Fernand Grawey, Miliza Korjus. Előtte új híradó.

URANIA MOZGÓ: Redkivili dupla műsor: I. Kalézek kincse. Szenzációs kalandfilm. II. Tengeri titánok. Izgalmas dráma. Fősz.: Mickey Rooney, Freddy Bartholomew.

SELECT MOZGÓ: Három aranyos kis örök. Fősz.: Deanne Durbin, a legszebbhangú amerikai gyermekszár. Műsoron kívül a legújabb Fox híradó.

RIO MOZGÓ: Ma: 3, 6 és 9: Clujon utoljára. Csak pár napig. I. Bulu, a fehér tigris. Eddig a legnagyobb dzsungel film, páratlan izgalmas jelenetekkel. Fősz.: Asmara, a csodaszép maláj leány és Jane Reygan. II. Az első ölelés. Megható társadalmi dráma. Fősz.: Janet Gaynor és Robert Taylor. III. Híradó.

„ASTRA“

ÜNNEPSÉGEKRE

Királyképek
Országimerek
Zászlócskák

a kolozsvári rendőrség által engedélyezett kivételben és nagyságban.

„CARPATH“ S.A.

(volt Bernát) papírzületben kaphatók.

Eladásra kerül

1000 pár 37-es
divatcipő és szandál
575 és 375 lejes
egység-árakon

We-Ego

CLUJ, CAL. REG. FERDINAND 8. ♦ TELEFON: 13—10.

Az eladás csak 14 napig tart!

kenység alapján történik. A józsefalvai példának mindenkor utmutatásnak kellene maradnia a számunkra és akkor sok-sok nehéz őszi-téli gondot tudnánk együttes erővel ma

mai nehéz helyzetben is elhárítani azoknak a feje felől is, akiket a sors mostoha életviszonyok közé kényszerített

Románia történelmi felelőssége

(BRÜSSZEL.) (Rador.) A XX-e Siecle című lap (XX-ik század), amely Brüsszelben jelent meg, két cikket közöl, amelyeket Romániának, illetve II. Károly király Öfelségének szentel. Az egyik cikk címe „Az új Románia”, a másik cikk pedig „Egy szocialista dinasztia: a Hehenzollerek Romániában”.

Hogy ez a cím „Új Románia” jobban megérthető legyen, a lap utal arra, hogy az „építő jellegű partikulárizmus helyett a kormány az egész országra kiterjedő nagy építőmunkát folytat. Bukarest, amely a keleti városok között vezet, első helyen áll lendületes ritmusával és minden irányú építkezésével valósággal újjáépült”. Amint a belga lap írja, valóságos látványossága lett az építő erőnek, egyben pedig jelképe a mai újjáépülő Romániának. Ez a cselekvő erő és lendület, amely minden vonalon megmutatkozik, elsősorban is Öfelsége II. Károly király személyének és kezdeményező munkájának tulajdonítható.

A belga lap ezután mélyszéles csodálattal beszél az Uralkodó fáradhatatlan munkájáról, aki nemcsak munkára ösztönzi az embereket, hanem valósággal maga is dolgozik az isteni hatalomtól biztosított töretlen erővel és akarattal, rendkívüli munkaképességgel és határtalan kitartással. A munka teljesítés iránti kötelességérzettel pedig, amely minden vonatkozásban megnyilvánul — írja a lap — Románia igazolja azt a történelem iránt érzett elhatározó jellegű felelősséget, amely a legteljesebb kelléke erkölcsi és testi egészségének.

Az „Egy társadalmi dinasztia” című cikk a legteljesebb csodálat hangján emlékezik meg Románia uralkodójáról, elsősorban is II. Károly király Öfelsége egyéniségéről, a román nép szellemi és erkölcsi színvonalának emelése körül végzett munkájáról. A XX-e Siecle ezután azt a nagyjelentőségű szerepet méltatja, amelyet II. Károly király az ifjúság szellemi irányítása körül végzett. „A királyi csapatok, a Társadalmi Szolgálat, az Országőrszervezet mind egy olyan mozgalom megnyilvánulásai, amely nemcsak iskola, hanem valósággal hit és ösztönzés is.” Ez a mozgalom — mondja a lap — elsősorban arra törekszik, hogy az új nemzedékeknek megfelelő tájékozódást adjon arra nézve, hogy miképpen védekezzenek egyes idegen terroristák ellen, miképpen őrizze meg a román lélek sajátosságait és miként teremtsen meg az erkölcsi ideál a társadalmi felelősségérzet megfelelő kifejtésének segítségével.

Hírdetmény. A cluj városi iparos tanonciskolában való beiratkozások 1939—40. tanévre szeptember 11-én kezdődnek és szeptember 25-ig tartanak. Ezen idő alatt minden munkaadó köteles beírattatni, miután utólagos beiratkozásokat csak orvosi bizonyítvány alapján fogadunk el. Beíratásdíj 500 lej. A beiratkozók sok sorrendje a következő: Szeptember 11—16-ig az I. osztályba iratkozó tanulók kötelesek jelentkezni. Szeptember 19., 19. én a II. osztályba iratkozók jelentkeznek. Szeptember 20—21—22-én a III. osztály tanulói iratkoznak be. Szeptember 23—25-én azok beiratkozása folyik, akik addig nem tudták beiratkozni. A szeptember 15. után leszerződő tanoncok kötelesek a szerződés aláírását követően azonnal beiratkozni. 1939. október 1. után pedig nem iratkozhatnak senki az iskolába, csak külön kérvénnyel. A javító-vizsgák ideje szeptember 6, 7, 9-én délelőtt 11—12 és délután 4—6 között tartatnak meg. Az abszolváló vizsgák ideje az intézet titkárságánál tudható meg. Az előadások 1939. október 2-án délután 3 órakor kezdődnek az iskola épületében Str. Moldovei 2. Az inasukat be nem írató munkaadókat súlyos pénzbüntetéssel sújtják. Ezután is ajánljuk a tanoncoknak, hogy sapkájukat az iskolában levő minta szerint rendeljék meg és a szokásos karszámot varrják fel. Az igazgatóság.

Elhalasztották a tanítói kongresszust. Bukarestből jelenti a Románia: A szeptember 8—9. napjaira Nagyszébenbe hirdetett tanítói kongresszust a több oldalról megnyilvánult kérésre a nemzetközi események miatt későbbi időre halasztották.

TESTEDZÉS

Botrányok sorozata a ligabajnokság vasárnapi nyitányán

A román ligabajnokság vasárnapi nyitányán soroatos botrányok zavarták meg a mérkőzések sima lebonyolítását. Brassóban a Craiovan—Astra mérkőzés, Nagyváradon a Crisana—Törökvs. Szatmáron az Olimpia—Barkochba meccs fulladt botrányba. A bajnoki nyitányon általában a favorított csapatok győztek.

(TORDA.) Universitatea—Cement 3:2 (0:2). Az első félidőben a tordaiak kitűnő játékkal kétgólos vezetésre tettek szert, szünet után azonban nem tudták megakadályozni az egyetemiek győzelmét. Góllövők: Wieser (2) és Medrea, illetve: Vass (2).

(MAROSVÁSÁRHELY.) Sodronyipar—Monopol 2:1 (1:0). Az aranyosgyéresiek nagy küzdelem után verkedtek ki a győzelmét.

(ARAD.) Vulturii—Gloria 2:0 (1:0). Az otthon játszó aradiak veresége nagy meglepetés.

(BRASSÓ.) Craiovan—Astra 1:1 (1:0). A második félidő 20 percében Ziamna Astra játékos összeverekedett Brassával, a Craiovan kapusával. A játékvezető mindkét játékost kiállította.

(TEMESVÁR.) Kinizsi—CFR (Turnuseverin) 5:1 (1:0). A temesváriak könnyen vívták ki a győzelmét.

(PISKI.) Electrica (Temesvár)—CFR (Piski) 2:1 (2:1).

A debreceni „ötösfogat” elgázolta a Hungáriát a NB első fordulójában

(BUDAPEST.) Új szellemben, új irányítás mellett kezdődött meg a magyar nemzeti bajnokság őszi fordulója. Mindjárt az első forduló hatalmas meglepetéssel végződött. A lebecsült, tartalékos Bocskai, a debreceni ötösfogat, legyőzte a Hungáriát a Ferencváros és az Újpest is csak küzdelem árán tudták megszerezni a bajnoki pontokat. Általában favorított győzelmét hozta az őszi bajnoki nyitány.

Ferencváros—Szolnoki MÁV 3:2 (1:0). A szolnokiak teljesen egyenrangú ellenfelei voltak a Ferencvárosnak.

Újpest—Törökvs 3:1 (2:1). A bajnok-

A KAC atlétái nyerték a kolozsvári kerület vándor-veretjeit

Nem sikerült Kiss György második csucsjavító kísérlete

(KOLOZSVÁR.) A Károly király-parki stadionban zuhogó esőben, sáros pályán folyt le a kolozsvári atlétikai kerület harmadosztályú versenye, amelyet a KAC fiatal versenyzői nyertek meg. Ezzel megnyerték a kerület által kitűzött vándorvereteket is. A verseny keretében Kiss György, a KAC kitűnő atlétája kísérletet tett a 2000 méteres síkfutás országos csúcsának megdöntésére. A kísérlet azonban a rossz pálya miatt nem sikerült. A verseny részletes eredményei:

400+300+200+100-as váltó. 1. KAC (Bürger, Kiss, Muzaferr, Mészáros) 2 p 11 mp, 2. UEC. A KAC 100 méteres előnnyel ért célba.

100 m.: 1. Coracu Soimii 11.8 mp, 2. Muzaffer KAC 12. mp, 3. Fabius Soimii 12.4 mp.

300 m.: 1. Kiss II. KAC 2 p 10.5 mp, 2. Farkas Haggibor 2 p 13.2 mp, 3. Mihál-

kó KAC.

Gyenge eredmények az országos női atlétikai bajnokságokon

(NAGYSZEBEN.) Élénk érdeklődés mellett vasárnap délután bonyolították le Románia női atlétikai bajnokságait. A bajnoki versenyre 80 hölgyatléta vonult fel, akiknek vetélkedéséből azonban egyetlen eredmények születtek. A bajnoki számok győztesei:

500 m.: 1. Burdán 1 p 27.9 mp.

100 m.: 1. Fink 14 mp.

Magasugrás: 1. Paulini 133 cm.

Távolugrás: 1. Fink 472 cm.

4x100 m.: 1. Armih. 55.3 mp.

Diszkoszvetés: 1. Mongert 33.24 m. Or-

szágos csucs.

Súlydobás: 1. Arphoffer 9.80 m.

Gerelyvetés: 1. Dalbinder 27.40 m.

Magyarország—Jugoszlávia 3:0. Zágráb-

ban folyó női tenisz KK-mérkőzés első két napján a jugoszlávok minden számban győztek.

(SZATMÁR.) Olimpia—Barkochba 2:0 (1:0). A második félidő közepén nagy botrány tört ki. A botrányban szereplő négy Olimpia és két Barkochba játékost kiállította a játékvezető.

(SEPSISZENTGYÖRGY.) Az Oltul—Victoria (Nagykároly) mérkőzés a nagykarolyi csapat meg nem jelenése miatt elmaradt.

(PETROZSÉNY.) Jiu—Mimerul 0:0.

(NAGYVÁRAD.) Crisana—Törökvs 1:0 (0:0). A mérkőzés befejezése előtt szörnyű botrány tört ki. A játékosok egymást pu-

folták, úgyhogy a rendőrségnek kellett rendet teremtenie. Mindkét részről több játékost kiállítottak.

(BRAD.) Mica—Sparta Medgyes 5:1 (3:0).

(CSERNOVIC.) NAC—Dragos Voda 2:1 (1:1). A nagyváradiai kemény harcot kellett vívniuk a győzelemért.

(BUKAREST.) Macabi—Prahova 6:1 (3:1).

(BRAILA.) Dacia Unirea—Sporting 1:0 (1:0).

(CONSTANTA.) AS Constanța—Victoria CFR 8:1 (3:0).

(PLOESTI.) Tricolor CFPV—Mures 6:1 (2:0).

(GALAC.) DVA—DOC 5:2 (3:0).

(CHISINAU.) Macabi—Franco Román 2:2 (1:0).

csapatnak nagyon meg kellett dolgoznia a győzelemért.

Bocskai—Hungária 1:0 (1:0). A tartalékos debreceniek még az első félidőben be-

biztosították a győzelmét. A Hungária két

ségbeesett igyekezete, hogy legalább az

egyik pontot megmentse, nem járt eredménnyel.

Elektromos—Kispest 4:2 (1:1).

Szeged—Taxiok 2:0 (2:0).

Gamma (Budafok)—Kassai AC 4:0 (1:0).

A kassaiak az első félidőben hőiesen el-

lenálltak, szünet után azonban összerop-

pantak.

1500 m.: 1. Kiss II. KAC 4 p 39.6 mp.,

2. Dimény UEC, 3. Grosán KAC A győz-

tes Schulleryt pályaelhagyás miatt diszkva-

lizálták.

Rudugrás: 1. Czukor KAC 320 cm,

2. O.

Távolugrás: 1. Coracu Soimii 621 cm, 2.

Bánffy KAC 597 cm, 3. Czukor KAC 591

cm.

Súlydobás: 1. Hanek UEC 11.92 m, 2.

Cracu Soimii 10.62 m, 3. Erdélyi UEC

10.32 m.

Diszkoszvetés: 1. Hanek UEC 32.30 m, 2.

Erdélyi UEC 29 m, 3. Mészáros KAC

28.35 m.

200 m gát (csucsikísérlet): 1. Bánffy

István KAC 28.6 mp. Ifjúsági csucs. A ré

gi csucs 28.8 mp. volt.

200 m. (csucsikísérlet): 1. Kiss György

KAC 5 p 46.2 mp. A sáros pálya miatt

nem sikerült a csucsikísérlet.

BARÁTSÁGOS MÉRKŐZÉSEK

(BUKAREST.) Venus—Ripensia 3:0

(2:0). Az országos bajnokságot igen jól

játszott az előző napi, Rapid elleni barátság

os mérkőzés után fáradt temesváriak ellen.

A mérkőzés alapján állítják össze Romá-

nia válogatott csapatát a jugoszlávok el-

len. A gólok így estek: 18 p: Ene, 25 p.

Jordache, II. f. 6 p. Carcioc. — Unirea

Tricolor—Juventus 3:2 (1:0).

(MAROSUJVAR.) Victoria (Kolozsvár.)—

Solvay 2:0 (0:0). A marosujvári csapat az

első félidőben igen jól tartotta magát, szü-

net után már nem tudta megtörni a Vic-

toria lendületét. A kolozsváriak góljait

Cociuban II. és Cornea lőtték.

(RESICA.) UDR—RMTE 4:1 (4:0).

Elmaradt a magyar—jugoszláv atlétikai

viadal. Belgrádból jelenti: A szombat-

vasárnapra kitűzött magyar—jugoszláv

atlétikai viadalt az európai háborús vi-

szály miatt az utolsó pillanatban lemon-

dottak.

Japán már benevezett a helsinki olimpiára. Helsinkiből jelenti: Az olimpiai bizottsághoz most érkezett meg a japánok nevezése a jövő évi helsinki világversenyekre. A japánok csupán az uszásban indítanak versenyzőket. Csapatuk: 100 m. gyors: Arai és Miyamoto, 400 m. gyors: To-maka és Takahasi, 1500 m. gyors: Tama-ka és Amano, 4x200 m. gyorsváltó: Arai, Miyamoto, Takahasi és Amono, 100 m. hát: Yoshida és Koyima, 200 m. mell: Hamuro és Oura.

CSAPLÁR UJBÓL MEGJAVITOTTA A 10.000 MÉTERES SIKFUTÁS MAGYAR CSUCSÁT. Budapestről jelenti: A Postás SE vasárnapi jubiláris atlétikai versenyének nagy eseménye volt Csaplár szereplése. A kitűnő magyar futó zuhogó esőben, sáros pályán is pompás formában 30 perc 43.4 mp-re javította a 10.000 méteres síkfutás magyar csúcseredményét. Egyéb eredmények: 5000 m.: 1. Németh 14 p 59 mp, 200 m.: 1. Sir dr. 21.6 mp, 1500 m.: 1. Szabó 3 p 59.8 mp.

Rádió

SZEPTEMBER 5. Kedd.

Bucuresti. 7. Reggeli műsor, torna, rádió hírek, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsadók. 7.45: Műsor befejezése. 12: Lemezek. 13: Időjelzés és időjárásjelentés, kulturális és sport hírek, vizállásjelentés. 13.45: és 14.10: Hírek. 15.10: Időszéri anyag, hírek. 19: Csevegés. 19.17: Lemezek. 20: Felolvasás. 20.15: Rádió zenekar, Lupescu énekessel. 21.15: Kleine Anna német dalokat ad elő. 21.40: Stroescu tenor francia dalokat énekel. 22.15: Tánclemezek. 22.30: Hírek magyar nyelven. 23: Hírek. 23.15: Vendégloki zene.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.10: Ének zongora kísérettel. 13.40: Hírek. 13.55: Hárfakettős. 14.30: Szalonzene. 15.30: Hírek. 17.10: Asszonyok tanácsadója. 18.10: Felolvasás. 18.40: Fuvószena. 19.25: Lemezek. 19.50: Cigányzene. 20.15: Hírek. 20.45: Zongora verseny. 21.10: Hangjáték. 22.40: Hírek. 23: Dalok. 23.25: Zenekar. 24.30: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Reuter jelenti:

(RIO DE JANEIRO.) A brazil kormány hivatalosan közölte, hogy a bekövetkezett háboruból feltétlenül megőrzi semlegességét.

(BERN.) Svájc képviselteti magát az Oslo-államok legközelebbi ülésén.

(MOSZKVA.) BurkaJeff tábornokot, a volt berlini orosz katonai attasét hadsereg parancsnokká nevezték ki.

(KAIRÓ.) Az egyiptomi kormány elrendelte a kivételes állapotot.

(BRÜSSZEL.) A belga kormány közölte hivatalosan is, hogy feltétlenül semleges marad.

(STOCKHOLM.) A svéd területet fel-

lett tilos a magánrepülés.

(SIDNEY.) Az ausztráliai kormány Chamberlain miniszterelnök rádiószozata után közölte, hogy hadiállapotba került Németországgal.

(MARSEILLE.) A francia hajózási társaságok minden hajójukat hazarendelték, az otthonlétüket pedig nem engedték ki-futni a kikötőkből.

(BELGRÁD.) A jugoszláv kormány figyelmeztette a sajtót, hogy tartózkodjék minden kommentártól és csak a tényekre szorítkozzék.

(SZÓFIA.) A bolgár kormány ma Boris király elnöklése alatt álamtanácsot tart, amelyre meghívást kapott a Nemzeti Bank elnöke is.

(TOKIO.) Abe külügyminiszter közölte Craigie tokiói brit nagykövettel, hogy Japán a következő időkben semleges marad.

(MOSZKVA.) ATass hírszolgálati iroda cáfolja, hogy az európai orosz haderőt mozgósították volna.

(RÓMA.) Az olasz kormány tovább folytatja elővigyázati rendeleteinek kidolgozását. Legközelebb szabályozzák a villa mosáram fogyasztást is.

(RÓMA.) Az olasz kormány cáfolja, hogy Abesszíniában mozgósítást rendelt volna el.

(TUNISZ.) A francia kormány rendeletet bocsátott ki a tuniszi olasz polgárok védelmére.

— Meghalt egy 109 éves ember. Cra-ióvából jelenti: A Doamnei-uca 94. szám alatt 109 éves korában meghalt Petre Gangloveanu férfi, aki, bár nehézkül mozgott, de még mindig elég jó egészségnek örvendett a legutolsó napokig. Gangloveanu hivatalos megállapítás szerint 1830. márciusában született.

Mit kell tudni az állampolgársági összeírások ügyéről?

A miniszterelnök urral történt tárgyalások eredményeképpen az igazságügyminiszter az elmúlt nap folyamán az alábbi körrendeletet intézte a Királyi Helytartóságokhoz:

„Az igazságügyminisztérium úgy van értesítve, hogy egyes községi előljáróságok a csatolt területeken visszautasítják azoknak a lakosoknak az állampolgársági listákba való beírását, kiknek kérését a bíróságok, mint elkésztet elutasították (mely határozatukat az állampolgárság megszerzéséről és elvesztéséről szóló 1924. évi február 24-iki törvény 64-ik szakasza alapján hozták), tekintet nélkül arra, hogy ezen okból akár a községi előljáróságok, akár a bíróságok által voltak elutasítva, mely határozatot az 1928. június 2-iki 119. számú hivatalos lapban és az 1932. december 17-iki 224-es számú hivatalos lapban megjelent és a törvény 7-ik szakaszát módosító eljárás szerint hoztattak, annak ellenére, hogy ezek a lakosok az 1924. február 1-i törvény feltételeinek megfelelnek.”

„Az 1939. július hó 28-iki 86.772. számú körrendeletünk folytatásaként van szerencsénk arra kérni Önt, szíveskedjék a tartomány területén belül az összes községi előljáróságokat felhívni arra, hogy hivatalból írják be az állampolgársági listákba mindazokat a lakosokat, kiknek felvételi kérése azon okból volt elutasítva, hogy késve adták be ezeket.”

Ettől függetlenül azonban a helyzet az, hogy mindenki, aki be tudja igazolni, hogy 1918. december 1-én Románia, valamely községében illetőséggel bírt és nem optált idegen állampolgárságra, az új törvény értelmében 1939. október hó 27-ig jelentkezhetik utólagos felvétel céljából függetlenül attól, hogy már egyszer bírói vagy közigazgatási hatóság azon okból utasította vissza, mert elkésztet a jelentkezéstől, vagy mert távollétét nem tudta kellőképpen igazolni.

Magától értetődik, hogy ha valakit azért utasítottak vissza annakidején, mert nem volt meg a törvényes felvétele, tehát nem volt meg az illetőségi bizonyítványa, vagy nem tudta igazolni, hogy közben nem optált, vagy például idegen utlevéllel jött haza és ha ezek a hiányok ma is fennállanak, az ilyen egyének ma sem kérhetik utólagos felvételüket és ezek részére kizárólag a honosítási eljárás adhat lehetőséget az állampolgárság megszerzésére.

Ismételten felhívjuk tehát az érdekeltek figyelmét, hogy saját jól felfogott érdekükben 1939. október 27-éig kérjék az állampolgársági névjegyzékbe való felvételüket.

T. Reuniunea pt. Ajutare, Sucursala Cluj, Strada Iuliu Maniu 2.

Néhai Istrate Todora cluj-i lakos elhalálása alkalmával, aki Önként B. I. 3932. sz. alatt tagként be volt írva, nekem, mint kedvezményezettnek a halálzási okmányok bemutatása után azonnal

LEI 6.450 AZAZ LEI hatezernégyszázötven

segélyt fizettek ki. Nem mulaszthatom el, hogy ezen előzékeny és gyors elintézésért köszönetemet ne fejezzem ki és igyekezni fogok b egyesületüket megbízhatósága miatt minél szélesebb körben ismertté tenni.

Cluj, 1939. június 16.
Teljes tisztelettel
Istrate Nicolae
Clinicile Universității

Általános közkívánatra még egy napig. Ma hétfőn utoljára a THALIA mozgóban szennzációs műsor.

GIBRALTÁR

VIVIANE ROMANCE és ERICH von STROHEIM világfilmje. Kémek izgalmas harca a földközi tenger kulcsánál, GIBRALTÁR-nak hadititkait, egy szerelmi történet keretében.

Előadások kezdete 3, 5, 7, 9 órákor.

Hatalmas sikerrel mutatják be a budapesti Őszi Vásáron a képtávíratózást

Budapestről jelentik: A csütörtöki megnyitott Őszi Lakberendezési Vásárnak egyik óriási és csak az utolsó percben programba iktatott attrakciója a képtávíratózási. A közönség állandóan ott szorong a leadóállomás körül és éppen úgy, mint ahogy a Nemzetközi Vásáron rádióüzeneteket mondott be hozzátartozói részére, most fényképeket, rajzokat, kéziratosokat ad át, hogy azokat a képtávíratózási útján juttassák el a megadott címre. A posta természetesen a közönség szemelattára adja le a képtávíratot és gondoskodik arról, hogy a címzett a távirat gyorsaságával kapja meg a kedves figyelmet. Olcsó is ennek az attrakciónak az igénybevétele, mert egy rendes fénykép táviratozás mindössze három pengőbe, a nagyobbaké pedig négy pengőbe kerül.

Az Őszi Vásár egyébként program-szerűen és a várt sikerrel folyik. Most

is azok verik a vásár legjobb hírét, akik már látták, és akik mind egyek abban a véleményben, hogy a vásár az olcsó beszerzési alkalmon kívül valóban csodálatosabbnál csodálatosabb látványosságokkal szolgál és asztalterítési, főző meg befőzési versenyeivel most is rengeteg oklást nyújt a legmodernebb háztartás vezetésére törekvő háziasszonyoknak.

Már csak nyolc napig tart az Őszi Vásár, amelyet szeptember 12-én visszavonhatatlanul lezárnak. A vásár alkalmával engedélyezett félúti utazási és szabad határlépést biztosító vízum kedvezmény igénybevétele jogositó igazolványokat az utolsó percig árusítják az összes utazási és menetjegyirodák és ilyet mindenki szerezhet magának. A látogatóknak legkésőbb szeptember 11-ének déli 12 órájáig Budapestre kell érkeznie, de szeptember 21-éig tartózkodhatik a kedvezményekkel Magyarországon.

I. OSZTÁLYU

1939-es új modellek, bistrifal, barumarei és Iris kályhákat kandallókat rak-táron tart

VEZÉRKÉPVISELET

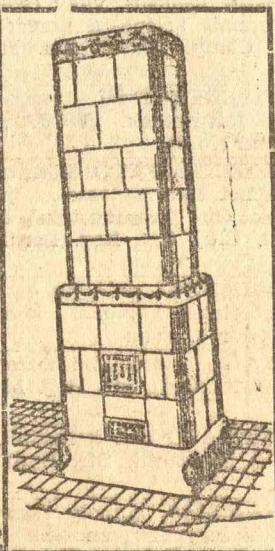
Graci kályhás

P. UNIRII

8

UDVARBAN

Tekintse meg a legmodernebbül berendezett mintaraktárunkat. Átrakást, javítást és fayenc falburkolást garancia mellett eszközünk.

430 kolozsvári gyermek boldog nyaralása a lombi paradicsomban

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Lehetetlen meghatározottság nélkül szólni arról a nemes akcióról, amelyet a város egészségügyi hivatal dr. Vlad főorvos kezdeményezésére folytat a gyermekek nyaraltatása érdekében. A város lombi nyaralótelepe immár hét év óta minden nyáron gyermekkacajtól hangos.

Elsatnyult, betegsége hajlamos gyermekek részesülnek a nyár örömeiben ezen a pázsitos, virágillatos, csodás levegőjű nyaralótelepen,

hogy azután néhány heti gondtalan élet után megerősödvé, piros arccal, egészségesen kerüljenek a szülői otthonba. Az idei gyermeknyaraltatási akció most végződött be.

210 leány és 220 fiugyermek élvezte egy-egy hónapon át a nyár minden pompáját.

Naponként ötször kaptak bőséges táplálékot, amely fejenként az első hónapban 22.56 lej, a második hónapban 20.16 lejbe került.

A kéthónapi ételmezés költsége 340.860 lej telt ki,

amelyre az állami közegészségügyi alaphól kapott fedezetet az igazgatóság. De hozzájárultak a nyaraló anyagi és személyzeti kiadásaihoz a Dermata, a Dohánygyár és a Corvinus vasöntőde is.

A kéthónapos nyaralásnak igen jó idő kedvezett, mindössze öt napon át esett az eső.

Betegség a gyermekek között nem fordult elő,

mindössze az első csoportban volt három skarlatgyanus eset, amely azonban nem bizonyult komolynak. A gyermekek dr. Greabu Lívius orvosszigorló irányítása mellett állandó orvosi felügyelet alatt voltak, az ellenőrzést hét női és hét férfi pedagógus látta el.

A nyaralótelep igazgatását ezuttal is Florian Traian tanítóképezdei tanár végezte körültekintő gondossággal.

Csillagos egyest és általános megbecsülést érdemel ez a lelkes ember, aki annyit fáradozott, dolgozott legnagyobb kincsünk: a gyermekek gondtalan nyári boldogságáért.

— Biztonságba helyezik Egyiptom műkincseit. Kairóból jelenti a Rom. press ügynökség: A szépművészeti miniszter intézkedést adott ki, hogy különlegesen megépített földalatti fedezékhelyekre szállítsák a régi egyiptomi műemlékeket és kincseket, hogy ott teljes biztonságban lehessenek.

Három új értékclikkkel hozott forgalomba a romániai posta

(BUCURESTI.) A romániai posta vezérigazgatósága hivatalosan a közönség tudomására hozta, hogy új postai értékclikkeket iktatott be a forgalomba és pedig: bélyegkönyvecskét, új levelezőlapot — fizetett válasszal — és a repülőpostával küldendő levelek részére különleges borítékokat, amelyek után nem kell többletilletéket fizetni. A bélyegkönyvecskék különböző értékű és bármely küldemény felbélyegzésére felhasználható bélyegeket tartalmaznak. Maga a könyvecske zsebben könnyen hordható és már abból a szempontból is nagyon hasznos, mert a közönség pontos postai felvilágosításokat és utasításokat talál benne. Egy-egy bélyegkönyvecskében 30 vagy 40 bélyeg van. A bélyegkönyvecskék ára alacsonyabb, mint a bennük levő bélyegek értéke.

Különleges borítékok a repülőpostával küldendő levelek részére — amelyek után nem kell semmiféle többletilletéket fizetni — bármely postahivatalnál vagy bármely tözsében darabonként 1 lej 50 baniért szerezhetők be. Ezekbe a borítékokba nem lehet más papírt betenni, vagy más pótpapírt, hanem csak azt a papírt, amely ennek a különleges borítéknak kiegészítő része. Azok, akik nem tartják be ezt a rendelkezést, elvesztik küldeményüknek a repülőpostával történő szállítás jelleget és az ilyen küldeményeket a rendes szárazföldi postával továbbítják. Többlet illeték nélkül a jövőben az olyan leveleket továbbítják, amelyeket ilyen a posta részéről forgalomba hozott különleges levélpapírra írtak és az ilyen különleges levélborítékban helyezték el.

A postai levelezőlapok fizetett válassza. A romániai posta vezérigazgatósága a levelezés megkönnyítése céljából fizetett válasszal levelezőlapokat hozott forgalomba. A fizetett válasszal ellátott postai levelezőlap ára 7 lej, tulajdonképpen két levelezőlepleből áll, amelyeknek tulajdonképpeni ára 8 lej volna. Ezzel az újítással a feladónak nemcsak az a lehetősége van meg, hogy megfelelő levelezőlapot bocsáttott a címzett rendelkezésére a válasz megadására, hanem ezenkívül 1 lej meg is takarított. Az újításoktól a romániai posta és vezérigazgatósága a postai forgalom jelentős emelkedését reméli.

A plac legújabb eseményei

A kolozsvári megyefőnökség a közeli napokban versenytárgyaláson adja el a megyebeli országutakat szegélyező gyümölcsfák idei termését. Az árlejtési feltételek szerint almáról, dióról és téli körtéről van szó. Az árlejtési feltételek a megyefőnökség 7-es számú szobájában megtekinthetők.

Újabb építkezési engedélykérések a kolozsvári polgármesteri hivatal előtt: Szász Sándor Burcu-uca 4. számú telken földszintes házat épített. — Ilea István Hasdeu-uca 65. szám alatt épít családi házat. — Botas János Macavei-uccai ingatlanán építkezik, míg Markovits Erzsébet Minerilor-uccai telken kezd kisebb építkezésbe.

A kolozsvári ipari leányiskola, amely a Stoescu-uca 12. szám alatt működik, szeptember 15-én versenytárgyalást tart husneműek, kenyér, liszt és tej beszerzésére. Az árlejtési feltételek az iskola igazgatóságánál tekinthetők meg.

A kolozsvári városrendészeti tervpályázat több pályázó nyújtotta be munkáját, közöttük a fővárosban lakó mérnökök is. A tervek tanulmányozását a városi mérnöki hivatal már megkezdte.

A kolozsvári autóbustársaság tagjainak számára együttesen szerzik be az autógumit és evégből most ajánlatokat kértek a helyi szakmabeli kereskedőktől.

Apróhirdetések

APRÓHÍRDETÉSI ÁRAINK: Szavanként 1 lej, vastagabb betűkkel 2 és 3 lej. Jelígis és címnélküli hirdetések kezelési díja 5 lej. Legkisebb hirdetés ára 10 lej. Csak portózott jelígis leveleket továbbítunk és csak válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Apróhirdetéseket csak a közlési díj előzetes befizetése mellett veszünk fel. Hivatalos órá reggel 8-tól este 7-ig. Hirdetéseket aznap megjelensre csak délelőtt 10 óráig veszünk fel.

VILLANYONDOLÁS külföldi módszerrel és szerekkel. Csak párolva és nem kiszáritva. 14 perc alatt előállítva, a haj fényt és hullámot kap. Nyolc havi garancia. Már csak 150 lejtől. Reg. Ferdinand 30. Hölgyfodrászszalon. (2919)

GYERMEKKOCSIRA van szüksége? Gyári árban beszerezheti Premier gyermekkocsi gyárban, Cluj, Str. Anton Pan. (2681)

ADÁS-VÉTEL

ARANYFOGAKAT, ékszereket, briliáns és gyémánt köveket megveszek. Takarékosági könyvecskére kiszolgálók. Rosner ékszerész Cluj, Cal. Regele Ferdinand 114. (T2683)

MAKULATURA, újságcsomagoló papírt kapható 10kg-os tételekben a kiadóhivatalban.

INGYEN nem, de hihetetlenül olcsón vásárolhat finom férfiruha és kabát szöveteket, készfelneműt, kötöttáru, maradékokat Finkelsteinnél. Str. Stroescu 3. udvarban, Urania mozi háttamögött. (2678)

ELADÓ prima bukkt tűzifa a gyalui erdőkből haza szállítva ölenként 1200 lej. Megrendelés Str. Rosetti 10. d. u. (3588)

ELCSERÉLNEM bárhol használható 2 HP Ganz villanymotorom 3 HP-re, Illyés Károly Turda, Reg. Ferdinand 6. (V2658)

ELADÓ MÉSARSZÉK Torda zöldsgipiacán, legforgalmasabb helyen, teljes berendezéssel, 100.000 lei havi forgalom garantálva. Levelek Frenkel sorsjegyroda, Turda. (VT 2664)

ELADÓ egy jókarban lévő kis Singer varrógép. Str. Transilvania 6. Friedmann telep. (3492)

Szép női és gyermekeipókat a legolcsóbban csak a

„POPULAR”-ban vásárolhat.

Calcea Regele Ferd. No. 10. Az udvarban.

100-300-IG mérő mázsát keresek megvételre. Cimeket a kiadóba „Mázsá” jelíggé. (3326)

ÓCSKARUHÁKAT, télikabátokat, felémelt árban veszek, olcsón eladok. Str. Memorandului 4. Kapu alatt. (3472)

ASZTALOSOK, eladó nagyon jó karban lévő famegmunkáló gépek, gyalugép, fräser, motor, szallagfűrés, körfűrés, esztergapad és gyalukéskészítő. Özv. Tóthné Dej, Florilor 30. (V2680)

PERZSABUNDÁT jó állapotban keresek megvételre. Cimeket „Alkalmi vétel” jelíggé a kiadóba. (3591)

ELADÓK heverő divány, városzobába való divány, két fotel. Piata Unirii 13. I. 17. (3597)

ELADÓ 5 méter hosszú üvegfal, egy vasútszélvédő. P. Unirii 3. Astra. (3609)

SZÉP üveges kirakat vasrollal olcsón eladó. „Lloyd” Comisio, Piata Unirii 9. (3615)

EGY jó karban lévő sötétkék, mély gyermek kocsit olcsón eladó. Str. Remus No 17. (3623)

JÓKARBAN lévő gyermek sportkocsi olcsón eladó. Str. Basarabia 1. I. em. 2. (3688)

KIS oxigén tartályra redukort keresek. Cím a kiadóba. (3687)

ÜZLETFELHAGYÁS miatt szép textil és rövidáru boltberendezés sürgősen olcsón eladó. Ért.: Roma iroda, Str. Memorandului 9. (3691)

9000 lejtől modern dízhálók és kombinált szekrények, rókamiék, lakácsiszlott, olcsón eladók. Cal. Victoriei 25. (3702)

EGY cserékályha olcsón eladó. Str. Berthelot 15. I. (3705)

EGY gyermekkocsi, áramvonalas eladó. 108. Sátorban. P. M. Viteazul. (3709)

FŐZŐKEMENCE kifőzésre alkalmas és kőzistráfszék eladó. Zeiler bádogos (Astoria szálló mellett). (3715)

JOBBKARU bórdiszvarrógépet megvételre keresünk. „Tempo” Cal. Reg. Ferdinand 105. (3724)

ELADÓ His Master-s patefon lemezzel, Singer karikahajós varrógép, filmes fényképezőgép, márványlapos asztalok. Str. Avram Iancu 24. (3719)

INGATLAN

GYÜMÖLCSÖSKERT 10.000 négyzetméter, rajta 4 szoba, konyha, verenda, istálló és mellékhelyiségek családi okok miatt olcsón eladó. Elsőrangú tőkebefektetés. Ritka alkalmi vétel. Dr. Gáliszer. Str. Grădiniilor 9. (Házsongárd). (3660)

VESZÉK házat 300-400 ezer lejig készpénzzel. Bankteherrel előnyben, azonnal. Cím: Lord parfumeria, Cluj, Str. Reg. Maria 28. (3697)

EGERBEGYEN 3 hold elsőrendű szőlő terméssel és felszereléssel együtt eladó. Garantiálók 100 hektó bort. Str. Aventurios 26. (3701)

ELADÓ sürgősen Str. Albinában, Str. Oăsanu mellett városról elköltözés miatt házastelek, két szoba, konyha, pince, sertesől, gyümölcsösökkel 150 ezer lejért. Megbizva: Gabányi Str. Vrabiiilor 19. em. délután 4-6-ig, Str. Traian 50 számmal be térni. (3708)

ÁLLÁST KERES

EGY jobb leány elmenne gyermek mellé, csakis kimondott úrihelyre, azonnalra is. Cím: „Gyermekszerező” jelíggé a kiadóba kérek. (3690)

FIATAL gyermektelen házaspár jó bizonyítványokkal házmesteri állást keres. Cím: Kováts, P. Unirii 8. (3683)

HÁZMESTERI könyvel rendelkező fiatal házaspár házmesteri állást keres. Viz és villanyszerelést vállalja. Cím a kiadóban. (3679)

MOSÁST vállalkoz, házhoz is megyek. Str. A Muresan 26. Házmesteri. (3685)

FIATAL, 28 éves árvaleány magányos urhoz, vagy urinőhöz házzvezetőnek menne. „Nyugodt otthon” jelíggé. (3686)

ÁLLÁST KAPHAT

NÖTLEN bádogos, vagy csőszerező segédet azonnali belépésre keresek. Pataky Lőrinc, Câmpia Turzii jud. Turda. (V2673)

FÉRFIFEHÉRNEMŰ varró és tanulóleányok felvételnek. „WOJA”, Cal. Reg. Ferdinand No 65. (3590)

GYERMEKSZERETŐ kisasszonyt román, német nyelvtudással, jó fizetéssel felveszek. Cím Diamantstein László vasútleben, Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 24. (2689)

JÓCSALÁDBÓL való fiú és leány tanúnak felvételnek. Fortuna könyvkötészet. Str. Florilor 1. szám. (3682)

FIATAL elarusító kisasszonyt felvesszünk. Bonboneria, Str. Reg. Maria 34. (3698)

MEGBIZHATÓ fiút keresünk, lehetőleg biciklivel. Mercantil, Str. Berde 2. (3699)

SZORGALMAS, komoly asszonyt keresek. Iratai legyenek rendben és tudjon románul. Dna. Galariu, Cal. Reg. Ferdinand 53. (3700)

KÖZPKORU nőt kevés garanciával kenyérüzlet vezetésére keresek. Fizetést és egy szoba lakást kaphat. Str. Reg. Ferdinand 120. szám. (3703)

TISZTESÉGES házaspár állást kaphat orvoscsaládnál. Cím a kiadóban. Jelentkezni d. e. 11-12, este 7-8-ig. (3704)

SZAPPANGYÁRBAN gyakorolt munkást és munkásnőt keresek. Str. Căii Ferate 4. (3710)

KERESEK azonnalra szorgalmas, egyszerűbb bejárónőt. P. Unirii 25. II. (3712)

ISKOLÁSLEÁNYT teljes ellátással vállalok központban. Str. Iasilor 18. (3716)

ÜGYES kifizető, vagy boltiszolgát, ki fűszerüzletben jártas azonnal felvesz. Str. Rațiu 1. (3717)

KISZOLGÁLÓ kisasszonyt felvesz. Str. Reg. Maria 32 cukrászda. (3720)

BEJÁRÓNŐT felvesz Str. Reg. Maria 32 cukrászda. (3721)

KÜLÖNFELEK

CFR Mandat de transport birtokosai előnyös feltételek mellett szerezhetik be fájukat Lázár fatermelő cégnél, Str. Gh. Barițiu 28-a. Rodna Veché állomásról. (2641)

SZAKSZERŰ gyermekkocsi javításokat, festést, kárpitozást és mindenemű nikkelezést olcsó árak mellett eszközöl Premier Cluj, Str. Anton Pan 6. (2682)

HÖLGYEK figyelmébe. Megérkezett szalonomba a mai nappal a legmodernebb tartósondoláló gőzgépem, amellyel 8 havi garancia mellett a legjobb munkát biztosítom. Papp hölgyfodrász, Cal. Reg. Ferdinand 37. Uránia mellett. (2672)

MENÜ étlap szerint 18, vacsora étlap szerint 12 lej. Kihordásra is. Este gratat és frissen sülték. Str. Memorandului 11. (2686)

KÉT iskolás leány teljes ellátást kaphat német családnál. Str. Mico 62. (3639)

POLOSKÁT, molyt, svábbogarát, egeret, patkányt, stb. garanciával irt, teljes szagtalanítással „Polynea” laboratórium Paragáz-osztálya, Str. Consiliul Național 3. (Főpostánál), Telefon: 3475.

HATÓSÁGILAG engedélyezett végeladás. Csak rövid ideig. Üzletünket felosztatjuk, raktárainkat minden elfogadható árrban kiárastjuk. **Vitro, Piata Unirii 8.** Márkás porcellánok, ólomkristályok, gyönyörű nappak, étkezőkészletek, evőeszközök, üvegáruk, háztartási cikkek, fonott demijonok, stb. stb. **Üzletberendezés** eladó. **Üzlet helyiség** kiadó. (2693)

ÖRÖKBE vennék 9-12 éves egészséges leánykát. Jelentkezni: Str. Dragalina 15. (3696)

TEGNAPELŐTT a P. Unirii padon maradt egy férfi ernyő. Becsületes megtalálójára adja vissza jutalom ellenében. Str. Băii 19. (3707)

OKTATÁS

EGYÉVES kereskedelmi tanfolyamra jelentkezés, beiratkozás Cal. Reg. Carol II. 26. (2484)

ANGOL-FRANCIA órákat adok könnyű módszerrel. Str. Dubalarilor 13. ap. 1. Főposta mellett. (2666)

ZONGORA csoporttanítást is vállalok legújabb módszerrel, jutányos árban. Cal. Reg. Ferdinand 80. (3526)

SZABÁS, varrás tanítása Geltech Edit, volt ipariskolai tanárnőnél. Str. Regală 38. szám. (3585)

ÖTEZER lej kölcsönt keres urinő rövid időre. Cimeket „Biztosítékot adok” jelíggé a kiadóba. (3635)

NÉMET nyelvet biztos sikerrel, akadémiái és egyetemi anyagot is tanít. Szept. 15-től csoportos tanításra előjegyzéseket felvesz. Székelyné. Str. I. Maniu 4., II. em. ajtó 3. (3454)

KIADÓ LAKÁS

KIADÓ nagy szoba, konyha, speisz, viz kagylóval 15-re. Str. Cernauți 21. (3695)

KÉT iskolás leánykát elvállalnék teljes ellátásba. Tanulás felügyel. Str. Grecianu 6. (3582)

HÁROM szobás, komfortos lakás azonnalra kiadó. Cal. Mitor 54. (2685)

SZÉP terem és öt irodahelyiség azonnal kiadó a volt Munkás Otthonban, Str. Văii 7. sz. alatt. (2687)

1-2 középiskolás fiút, vagy leányt teljes ellátással elfogad zsidó uricsalád, egész séges fürdőszobás lakásba. Cal. Decebal 5. (2691)

KIADÓ 2 szoba, konyha, Str. V. Babes 25. és Str. Vasile Lupu 78. (3599)

BORBÉLY és hölgyfodrászat céljára kiválóan alkalmas hely üzletlakással kiadó. Értekezni Kozák István borbélyben. (3617)

LAKÓTÁRSAT keres egyedülálló ur-asszony 3 szobás komfortos lakásába, különkioszobával, esetleg teljes ellátással is. Szolid egyetemi hallgatót is szívesen vennék. Cimeket „Uri otthon” jelíggé a kiadóhivatalba kérek. (3602)

HÁROM szobás, fürdőszobás, komfortos lakás kiadó november elsejére. Érd.: Str. Berthelot 15. I. (3706)

KÉT iskolásgyermeket teljes ellátással és tanulási ellenőrzéssel elvállalok. Strada Gen. Berthelot 24. (3711)

KIADÓ különbejáratu butorozott szoba, fürdőszoba használattal, azonnalra is. Str. Elisabeta 25. (3714)

KIADÓ szoba, konyha, mosókonyha használattal. Str. Calvini 22. (3718)

1 szoba, konyha, minden komfort és 1 garzon, minden komfort, azonnalra kiadó. Str. Rudeanu 17. (3723)

KIADÓ modern szoba, konyha. Megtekinthető délután, Str. Hasdeu 95-a. (3689)

KIADÓ bevezetett jömeneteli fűszerüzlet berendezés nélkül november 1-re, esetleg azonnalra is. Str. Paris 62. (3681)

KÉT jobbhabzból való vidéki iskolás gyermeket orth. kóser ellátással, fürdőszobába használattal elvállalok. Közel az iskolához. Str. Decebal 5. Hirsch. (3680)

KIADÓ garzonlakás: előszoba, szoba, fürdőszoba, Cal. Reg. Carol 5. (3692)

KIADÓK azonnalra különbejáratu üres szobák felszuterin uccai és első emeleten. Bármikor megtekinthetők, villannyal, vagy olcsóbban anélkül. Str. Saguna 20. (2731)

JELEMLEGI borbély üzlet helyiség, más célra is alkalmas. kiadó. Str. Vlahuța 9. (3694)

KIADÓ két földszinti vízkagylós szoba, kertes házban, különösen alkalmas irodának, lerakatnak, műteremnek, garzonlakásnak, főposta mellett, Str. Cons. Național 3. (3517)

LAKÁST KERES

NÉGY szobás, modern kertes lakást keresek, központhoz közel, külön telken szept 15, esetleg október 1-re. „Állami nyugdíjas főmérnök jelíggé. (3293)

NÉMET családnál teljes ellátással 16 éves iskolásfiú részére lakást keresünk. Cimeket „Keresztény” jelíggé a kiadóba kérek. (3713)

KÉTTŐ szoba, konyha, speiszből és mellékhelyiségből álló lakást keresek. Cimeket „Pontos fizető tisztviselő” jelíggé a kiadóba kérek. (3722)

Tűz semmisítette meg a temesvári Moderna butorgyárat

(TIMISOARA—TEMESVÁR.) Hatalmas tűz pusztított a Romulus-ucca 32. szám alatt, ahol a Moderna butorgyár, amely korábban Ecker vállalkozó tulajdona volt, csaknem teljesen leégett. A tűz keletkezési okát eddig még nem sikerült megállapítani. Szemtanuk állítása szerint a lángnyelvek több helyen egyszerre törtek fel a gyár épületéből. A Penes őrnagy és Martin kapitány vezetése alatt kivonult katonai tűzoltóság megfeszített munkát fejtettek ki, hogy a tűz tovaterjedését megfékezzék, fáradozásuk eredménytelen volt, mert a környéken nem volt víz és az oltáshoz szükséges vizet nagy távolságról kellett szállítani. A tűz teljesen megsemmisítette az első emeleten levő butorraktárt, amelyben azok az irodaberendezések is voltak, amelyeket másnap kellett volna a gyárnak a vármegyei prefektúra részére leszállítani. Az egész gyárépület egész berendezésével együtt csaknem teljesen elpusztult, mindössze egyetlen többszáz-ezer lej értékű munkagépet sikerült nagynehezen megmenteni. Az anyagi kár több, mint ötmillió lej, amelynek legnagyobb része biztosítás útján megtérült. Buzoianu temesvári főügyész és Gritta Ovidius rendőrkvesztör nagy eréllyel folytatják a vizsgálatot a tűz keletkezési okának megállapítása érdekében.

— **A rendőrség krónikájából.** Két verekedéssel fűszerezett éjszakai botrány történt mára virradólag Kolozsváron. Budai Sándor és Ötvös Sándor, a lupsai negyedben lakó fiatalemberek az Oltuz-uccában lévő vendéglőben mulattak. Közben az egy szomszéd asztalnál ülő fiatalemberekkel szóváltásuk keletkezett, amelynek hevében törni-zúzni kezdtek. A közelben őrszolgálatot teljesítő Dordai nevű közrendőr közbelépett, de a magukról súlyosan megfélemedezett, ittas fiatalemberek állítólag a rendőrrel is szembeálltak és bántalmazták. A III. kerületi rendőrség őrmestere a botrányt okozókat előlítottatta a III. kerületre, ahol megindult a kihallgatásuk. — A másik éjszakai botrány a Cipariu-uccában lévő Meister vendéglőben játszódott le, ahol Batan Lajos Muncitorilor 12. és Bocretas Iuliu Muncitorilor 1. szám alatt lakó fiatalemberek a dominó játékon összeszólalkoztak, amely verekedéssé fajult. A verekedésnek a közelben posztoló rendőr vetett véget, elnek jelen tésére a központi rendőrség megindította az eljárást. — Ugyancsak mára virradólag jelentette be Botez Joan kolozsvári számadós, hogy tegnap este távollétében ismeretlen tettesek behatoltak a lakásába, ahonnan 35.000 lej készpénzt vittek el. A rendőrség a vakmerő lopás ügyében megindította a nyomozást.

— **Ötvenmillió bírság csempészésért.** Berlinből jelentik: A berlini törvényszék most ítélkezett Wilhelm Bartell ismertnevű bélyegkereskedő fölött. Barthell négy bélyegkereskedő társával együtt a devizatörvény rendelkezéseit kijátszva 30 millió lej értékű postabélyeg csempészett ki külföldre, köztük egy híres Mauritius-bélyeg, régi havi bélyegeket stb. Bartell 3 évvel ezelőtt még szegény ember volt, jelenleg pedig sokszoros milliomos. A bíróság a bélyegkereskedő csempészésért 10 évi börtönrre és 50 millió lejnek megfelelő pénzbírsággal sújtotta.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

Torpedó-lövessel elsüllyesztették az Athenia nevű 1400 utast szállító angol óceánjáró

Egyiptom megszakította a diplomáciai kapcsolatokat Németországgal — Olaszország továbbra is fenntartja semlegességét — Írország kitarthat semlegessége mellett — Cseh légión szerveznek Lengyelországban — Chamberlain üzenetet küldött a német népnek — Az angol hatóságok feltartóztatták és az egyik brit kikötőbe kísérték a Bremen német óceánjárót

(BRÜSSZEL.) (Dunaposta.) A lapok jelentése szerint a német-lengyel fronton rendkívül nagyszabású és széles arcvonalon megkezdődő közeli nagy döntő csata lehetőségével számolnak. A németek ugyanis gyors döntést akarnak elérni. Belga szakértők szerint ez a nagy döntő jellegű csata valószínűleg még ma, vagy legkésőbb holnap megkezdődik. Német részről erre a nagyszabású ütközetre minden előkészület megtörtént.

ÍRORSZÁG SEMLEGES MARAD

(DUBLIN.) (Dunaposta.) De Valera államfő vasárnap kijelentette, hogy Írország békében kíván élni Németországgal és minden más nemzettel. Ennek megfelelően Írország háboru esetén változatlanul semleges marad.

CSEH LÉGIÓT SZERVEZNEK LENGYELORSZÁGBAN

(VARSÓ.) (Dunaposta.) Prchala tábornok, aki tudvalevően a cseh-morva védőnkörségi terület birtokbavétele előtt a cseh hadsereg főparancsnoka volt, majd Lengyelországba menekült, a cseh katonák keretében megkezdte a légión szervezését. A sajtó híradásai szerint több ezer cseh légionista megszervezéséről van szó. Minthogy a cseh-morva védőnkörségi területet német részről történt megszállásakor számos cseh pilóta is lengyel területre menekült, közöttük mintegy 300-an repülőgéppel, ezek is bekapcsolódnak a cseh légión és a lengyel hadsereg tevékenységébe. A cseh légión állítólag négy ezredből fog állni.

OLASZORSZÁG SEMLEGESSÉGE

(RÓMA.) (Rador.) A német, angol, francia diplomáciai viszony megszakításának híre, illetve a hadiállapot bejelentése Olaszországban mély benyomást keltett. Rómában még az utolsó pillanatban is arra számítottak, hogy valami békés kibontakozás lehetsége nyílik meg. Az olasz parlament leszögezte semlegességét és ennek megfelelően a helyzet a német, francia, angol hadiállapot kinyilvánítása után sem változik. És miután a lapok is a semlegesség álláspontját szögezik le, nem látszik valószínűnek ennek az álláspontnak közeli megváltoztatása. Vasárnap reggel óta egyébként újból megnyitották az olasz-francia határt és bár Róma és Páris között még mindig nem közlekednek a vonatok, a forgalom a határon át újból már is megindult. Ugyanakkor jelentik, hogy megszüntették Olaszországban a légvédelmi riadótámadásokra vonatkozólag kiadott rendeletet is és az olasz városokat most újból szabad világítani, de csak korlátozott mértékben. A többi, ugynevezett hadijellegű rendelkezések azonban érvényben maradtak.

A DUNAPOSTA RÖVID TÁVIRATI HIREI

(MOSZKVA.) A vörös hadsereg tartalékosainak csapattestekhez való bevonulása megkezdődött.

(LONDON.) A Bremen német óriáshajót az angol hajók feltartóztatták és az egyik angol kikötőbe kísérték. Még nem tudni, hogy a hajó feltartóztatása az angol fennhatósági partvizeken, vagy a nyílt tengeren történt.

(VARSÓ.) Az első két nap légitámadásai 130 halálos áldozatot követeltek.

(LONDON.) A Reuter sanghaji jelentése szerint Japán biztosította az angol kormányt, hogy Japán a viszályban semleges marad.

(LONDON.) Chamberlain üzenetet küldött a német népnek, amelyet a londoni rádió angol, francia és német

nyelven közvetített. Chamberlain angol szempontból ismerteti a viszályt megelőző eseményeket és Németországra hárít minden felelősséget a viszály bekövetkezéséért. Azután rendkívül éles hangon támadja és bírálja a német vezető férfiak politikai módszereit.

(CANNES.) A windsori herceg és felesége vasárnap délután a rossz időjárás ellenére repülőgépen hazautaztak Angliába.

(BERLIN.) Hitler rendeletet adott ki, amely újból életbelépteti a vaskereszt kitüntetését, amelynek I., II. lovagi és nagykereszt fokozatai lesznek. A kitüntetés csak az ellenség előtt tanúsított bátor magatartásért, vagy a csapatok vezetésében végzett különleges teljesítményért lehet megkapni. A ki-

Legújabb Rador-Jelentések

(BRÜSSZEL.) Az újabb események folytán Pierlot miniszterelnök javaslatot tett a kormánynak, hogy a belga munkáspárt képviselőit is vonják be a kormányba. Spaak szocialista külügyminiszter lett és a kormányba még négy szocialista miniszter került be és le is tették valamennyien az esküt.

(PÁRIS.) A német nagykövetség és konzulátus 130 főnyi személyzete vasárnap este 11 órakor elhagyta Páris.

(VARSÓ.) A lengyel főhadiszállás szeptember 3-iki jelentése a következőket mondja: A német repülők tegnap egész nap nagy tevékenységet fejtettek ki és bombázásaik számos áldozatot követeltek a polgári lakosságból. Tegnap Varsó, Lublin, Radmosco, Torun, Plock és más városokat bombázták. Több helyen pedig tüzeltek a falusi lakosságra is. A mi repülőink az egy-egy csoportosításával Kenstochova környékén ellentámadásba mentek. Az ellenséges repülők vesztesége az első két napon 64 gép. Szilézia környékén és a keleti Kárpátokban az ellenség támadása fokozódik és ezért ellentámadásba mentünk át. Az ellenség a harcokba rendkívül nagy haderőket vetett bele. Az ellenséges haderőnek sikerült jelentősen előnyomulnia Kenstochova irányában, támadásaink később azonban visszavetették őket. Az ellenség számbeli fölényét a páncélkocsik és a nehéz tüzérség támogatja. Csapatunk Sziléziában kényszerülnek visszavonulni. Az Olsa folyó mentén Brudziadztól északkeletre az ellenséges gyalogság rohamosztágotól támogatva élénken támad. Keletporoszországban a határvidékeken heves harc folyik. Gdynia és Danzig környékén Orlov és Kack helyiségekben ellentámadásunk sikereket ért el. A westerplatte-i helyőrség még mindig ellentáll.

(PÁRIS.) A hivatalos lap hétfőn reggel törvényrendeletet közöl, amely szigorúan szabályozza az ellenséggel való kapcsolat tartásokat, valamint azokkal a személyekkel való bánásmódot, akiket az ellenséges területen, vagy az ellenség által elfoglalt területen találnak. Ugyanakkor törvényrendelet lépett életbe, amely szeptember elsejétől kezdve kimondja az ellenség birtokában levő javak lefoglalását.

EGYPTOM MEGSZAKITOTTA BERLINNEL A DIPLOMÁIAI KAPCSOLATOKAT

(KAIRÓ.) (Havas.) Nehar pasa miniszterelnök bejelentette, hogy az angol-egyiptomi szerződés értelmében Egyiptom megszakítja a diplomáciai kapcsolatokat Németországgal.

(WASHINGTON.) (Havas.) Hugh Wilson, Amerika berlini nagykövete

tüntetés különféle fokozatait azonban a hadseregben viselt különböző rangfokozatra való tekintet nélkül el lehet nyerni, tehát egyszerű katona is elnyerheti a lovagi rangfokozatot is.

(BRÜSSZEL.) Az új nemzetvédelmi miniszter Denis szocialista lett.

(HELSINKI.) A legújabb jelentések szerint az olimpiai építkezéseket abba hagyták. Először úgy döntöttek hogy a háboru ellenére is folytatják az olimpiai játékok előkészítéseit, de az újabb események miatt azonban a finn olimpiai bizottság érintkezésbe lépett a nemzeti olimpiai bizottság belga elnökével és a vele folytatott tárgyalások alapján vagy elhalasztják mégis az olimpiai játékok megtartását, vagy kizárólag a semleges államok részvételére korlátozzák.

lemondott, hogy lemondásának tényével tiltakozzék Lengyelországnak Németország részéről történt megtámadása ellen.

DÁNIA VÉDŐINTÉZKEDÉSEI

(KÖPPENHÁGA.) A dán kormány elhatározta, hogy aknákat helyez le a Kegedybet—Hollaendergybet közötti partvonalon, továbbá Djodenél és a koppenhágai vonalon a legszörűbb tengeri ellenőrzést vezeti be.

(RIO DE JANEIRO.) A köztársasági elnök vasárnap kihirdette Brazília semlegességéről szóló törvényt.

(LONDON.) Gort Vicomte, aki az angol háborús haderők főparancsnokává nevezték ki, rendkívül népszerű. A hadsereg körében tigrisként emlegetik a rendkívüli vitézsége és a különféle háborúban szerzett számos kitüntetése miatt.

(DANZIG.) (DNB.) A danzigi vasutvonalakat a német államvasutak birtokukba vették.

(TOKIO.) A minisztertanács tegnap rendkívüli ülést tartott. Abe miniszterelnök és a külügyminiszter jelentése után az európai helyzettel foglalkoztak. A minisztertanács megvizsgálta Japának Németországgal, Olaszországgal, Angliával és az Egyesült Államokkal való viszonyát, azután a Sakhalini japán vállalatok ügyeire vonatkozó orosz-japán tárgyalásokkal foglalkoztak.

AZ ATHÉNIÁI MEGTORPEDÓZTÁK

(LONDON.) Az információs minisztérium közli, hogy az Athenie óceánjárót, amelynek fedélzetén 1400 utas volt, 200 mérföldnyire a Hebrida szigettől megtorpedózták. A hajó újabb jelentések szerint megtorpedózása után elsüllyedt. Közelebbi részletek még hiányoznak. Az óceánjáró a Donalson Atlantic Lyne glasgowi hajótársaság állományába tartozott.

(WASHINGTON.) St. Early, Roosevelt államfő magántitkára kijelentette, hogy a Washingtonba érkezett információ szerint a hajó utasai nagy többségben kanadaiak és amerikaiak voltak. Early hozzáfűzte azonban, hogy a Glasgowból kapott hivatalos információk szerint a hajó Liverpoolból jött Kanadába igyekezett és fedélzetén európai menekültek lettek volna. Nincs kizárva azonban az a lehetőség, hogy a hajó munióit is szállított. Mindenesetre a hajó elsüllyesztésének tényleg megalapozottan felülvizsgálandó.

(KAIRÓ.) (Havas.) Az egyiptomi hatóságok számos letartóztatást eszközöltek az Egyiptom területén tartózkodó német alattvalók közül.

(NIZZA.) (Havas.) A Franciaország

és Olaszország között a Saint Louis-i határponton vasárnap megindult újból a forgalom.

IDEGEN REPÜLŐGÉPEK HOLLANDIA FELETT

(HÁGA.) A kormány sajtószószólalata jelenti, hogy vasárnap éjszaka külföldi nemzetiségű repülőgépek szállottak el Hollandia területe felett és észak irányában eltűntek. A hajó nemzetiségét még nem sikerült tisztázni.

LONDON LÉGVÉDELME

(LONDON.) Vasárnap éjjel 2 óra 50 perckor a főváros lakosságát riadójelzés ébresztette fel. A lakosság a legteljesebb rendben vonult a fedezék-helyekre a hatóság részéről kiadott utasításoknak megfelelően. Azután a riadójelzések megszűnésével teljes rendben tért vissza a lakásokba. Azt hiszik, hogy a riadójelzést azért adták le, mert egy London felé repülő idegen repülőgépet láttak.

KANADA MOZGÓSI

(OTTAVA.) Kanada eddig közel százezer embert hívott fegyverbe. Az ujoncozás teljes erővel folyik tovább, mert a kanadai katonaság létszámát negyedszázalékos emelésre akarják emelni.

(BRÜSSZEL.) (Rador.) A kormány a parlament március 5-ikére való összehívását tervezi.

(WASHINGTON.) A külügyminisztérium távirati jelentést kapott, hogy a nagykövet constantini nyaralójára hat bombát dobta, de a bombák áldozatot nem követeltek. A külügyminisztérium a jelentést most tanulmányozza.

A NÉMET NAGYKÖVET LETARTÓZTATÁSA

(BERLIN.) (DNB.) A nemzetközi jog előírásai ellenére a lengyel kormány a vonaton letartóztatta a német nagykövetet, mielőtt litván határra érkezett volna, továbbá a lengyel katonai atassét és kíséreit, valamint a nagykövetség egyik tisztviselőjét, anélkül, hogy kielégítő választ adott volna. Berlin az ügyben megfelelő lépéseket szándékozik tenni.

TUNISZ HÜSÉGE

(TUNISZ.) A tuniszi francia főkormányzó vasárnap fogadta a tuniszi bejt, akinek a francia főkormányzó kifejtette azokat az indokokat, amelyek Franciaországot az általános mozgósítás elrendelésére bírták. A bej megígérte rendíthetetlen hűségfogadalmát Franciaország iránt és biztosította a főkormányzót, hogy Tunisz népe a legteljesebb mértékben magáévá teszi Franciaország álláspontját. Kérte ezután a főkormányzót, hogy Lebrun elnököt és a francia kormányt biztosítsa Tunisz loyális hűségéről.

(BERLIN.) (DNB.) Német kormánykörökből hivatalosan közlik, hogy Párisban a német érdekeket a svéd követ fogja képviselni. Viszont Berlinben a francia érdekeket a berlini svéd követ fogja védeni.

A berlini angol érdekek védelmét a német kormány hozzájárulásával az Egyesült Államok berlini nagykövetsége veszi át. A londoni svéd követ viszont az angliai német érdekek képviselőjét.

AZ EURÓPAI OROSZ HADERŐK FŐPARANCSONKA

(MOSZKVA.) (Rador.) A Legfelsőbb orosz állami intézőbizottsága Burka-jeff tábornokot, az egykori berlini orosz katonai attasét nevezte ki az európai orosz hadsereg főparancsnokává. A kinevezés megjelent a Pravdában és az Isvestiában és Oroszországban általános meglepetést váltott ki.

— A galatji repülőverseny. A CFR repülőszövetsége Theodorescu tábornok légügyi miniszter és számos előkelőség jelenlétében jólsikerült légi bemutatót rendezett Galatjában. A műsor keretében a CFR pilótakiképző iskola növendékei, Gherasim parancsnok repülőrajja, a tecuici pilótaiskola növendékei, Bazu Cantacuzino, Puffy Popescu kapitány és mások vakmerő légi mutatványokkal szerepeltek. A piperai és a galatji flottila tagjai pedig különféle nagyszerű harci mutatványokat és légitámadást mutattak be igen nagy sikerrel.

Nagy Lajos:

„Elvesztettem, de szerencsésen megtaláltam egész vagyonomat, - egyetlen fiamat!”

Izgalmas hajsz a Balaton körül a római gyorsvonatról - a budapesti Déli pályaudvarig

Minden dicséretet megérdemel a MÁV szelleme és rendszere

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Gondtalan nyaralás, kellemes időtöltés elképzelésével kezdődött, a csúcspontig az eredeti tervek szerint foly le, váratlanul azonban súlyos bonyodalmakkal fűszereződött, de szerencsére megnyugtató, örömteljes happyenddel végződött az a nyári szabadság és tanulmányut, amelynek az izgalmas mozifilm pergéséhez hasonló gyors változatairól az alábbiakban számolunk be:

AZ ELSŐ KÉP

Az életközdelem robotjában már-már megrokkant családapa egész éven át buzdította, ösztönözte egyetlen fiát, a család jelenlegi utolsó férfitagját: a helyi piarista gimnázium I. osztályos tanulóját:

— Tanulj fiacskám szorgalmasan, viseld magad jól és ha olyan lesz az évvégi bizonyítványod, amint azt apuka elképzei, jutalmul külföldre tanulmányutra vislek. Megismered külföldön élő nagynénédet, unokanővéidet, unokabátyádat, fűrdni, halászni, csónakázni fogsz a Balatonban...

A bizonyítvány — diákos szurkolásban gazdag esztendő után — olyan volt, hogy az édes apa nem térhetett ki ígéretének teljesítése elől. Lázás uti előkészületek után, újabb anyagi gondok vállalásával végre utrakelt az apa és a jutalmát nyugtalanul váró gyermek. Az édes anya itthon maradt — házat őrizni, mert a kis család anyagi viszonyai nem engedték meg három személy részére a költségeket, bár a pihenést, a mindennapi robot alól való átmeneti tehermentesítést az édes anya is joggal megérdemelte volna.

MÁSODIK KÉP

A magyar fővárosban a 12 éves gyermek lelke új élményekkel, szórakoztató látványosságok sorozatával telt meg. A királyi palota 57 terme a felbecsülhetetlen értékű régi, színpompás gobelinekkel, művészeti festményekkel, freskókkal, az Erzsébet királyné múzeum patinás és tragikus légköre, amelyben még most is ott lebeg látatlanul a nagy királyné életvégzetének szelleme, a koronázó templom, a kivilágitott Halász-bástya, a budai oldalon neonsövekből alkotott hatalmas, fénylő kereszt, Szent Gellért püspök szobra, a Pálos-rend misztikus sziklakápolnája, a Szent István bazilika monumentális főhajója, a világítótoronyos Horthy Miklós-híd, a földalatti villamost, az állatkert, a lüktető uccal forgalom, a csilingelő villamosok, a Margitsziget ezerszínű színeiben pompázó virágágyai, a dunai strand, a szadateri színpad, a sétahajózás a Dunán, a Fényes cirkusz világvárosi műsora, a múzeumok, képtárak gyűjteménye, végül az Angol Park ezer mókája, tréfája olyan élmény volt a gyermek lélek részére, amely felejthetetlen marad részére.

A régvárt viszontlátás örömeit élvező rokonság meleg testvéri szeretete, sorozatos figyelmessége, a sok látnivaló sem tudta azonban feledtetni a gyermekkel az otthonmaradt édes anyát és gyakran szállt fel ajkáról a sóhaj:

— Oh, de sajnálom, hogy nincs itt Anyuka! Vajon mit csinál most Anyuka, nem sir utánunk?

De az érzélgős vágyódást hamar elnyomta az újabb élmény — apa és fia elindultak a Balatonra. A velencei tó és a Duna-ág partfürdői, Székesfehérvár, az ősi koronázóváros rengeteg templomával, a Balaton partján elte-

rülő szebbnél-szebb fürdő- és nyaralóhelyek, Balatonkenese, Almádi, az újabb utazás izgalma hamar elnyomta az otthoni képet és amikor a vonat berobogott Alsóörsre, „Károly bácsi”-hoz, az apa testvérbátyjához és az ezerszínváltozatú Balaton hullámmzó tükre, a vitorlások és motoros hajók tömege felvillant a ragyogó napsütésben, a gyermek boldog örömmel kiáltott fel: — Jaj, Apuka, ez hát a magyar „tenger!” En ennyi vizet soha életemben még nem láttam!

Apa és fia egymással versenyezve élvezték a Balaton hűsítő hullámaait a forró kánikulában, a kora hajnali órákban és naplementekor a sporthorogászat örömeit élvezték és kimondhatatlanul boldog volt a kis fiu, amikor

a hatodik keszeg-halat is kifogta a vizből. Apuka horgára eleinte nem akadt hal és a gyermek incselkedve tréfálkozott:

— Apuka, keszeg vagy nem keszeg? De irigykedve hallgatott, amikor az apa másfél kilós, Károly nagybácsi pedig közel két kilós tükörpontyot húzott ki a Balatonból. A sétahajózások, a tihanyi kirándulás, az apátság történelmi nevezetességi templomának és rendházának, II. Károly, a tragikus sorsu utolsó magyar király hálósobájának, az áhítatot keltő Kálvária-domb megtekintése, a tihanyi visszhang csengése — mint felejthetetlen élmény, maradandó, értékes, ismeretgyarapító benyomás rögződött meg a gyermek viaszfinomságu lelkében.

Kezdődik a bonyodalom...

Visszatérőben az apa a Balatonfüred-Badacsony-Técső-Keszthely vasutvonalat választotta, hadd élvezze, utazza körbe a gyermek az egész magyar tengert. Balatonszentgyörgyig nem is volt semmi baj. A mólók, a viharokosár, a viharágyu és a balatoni hajósok kárjára tetovált különböző misztikus ábrák azonban új vágyat keltettek a gyermek lelkében:

— Istenem, milyen izgalmas életük lehet a hajósoknak! Apuka! Ugy szeretnék én is valamit izgalmat átélni!

Ez a vágy hamar és váratlanul teljesült. Az apa leszállt a balatonszentgyörgyi állomáson, hogy a jegyet a körutazásra érvényesítse, lebélyegeztessék. Mikor az állomásfőnöki irodából kilépett, a forgalmi tiszt magasra emelte a tárcsát és megadta a jelt az első sín páron álló vonat vezetőjének:

— Mehet!

Abban a hiszemben, hogy menetrend változás történt és a vonat itt kanyarodik vissza Budapest felé, de ismerve a MÁV közvegeinek szigorúságát és rendszeretét is, hogy a mozgó szerelvényre senkit nem engednek fel szállni, az apa a forgalmista háta mögött felugrott az elindult vonatra. Keresni kezdte a fülkében hagyott gyermekét — nem találta. Izgatottan sietett másik szakaszba — a kis fiu nem volt sehol. Az elsőosztályú szakaszban gondtalanul szivarozott az egyik utas. Az apa már ösztönösen sejtette, hogy itt valami nagyon rendben és megkérdte:

— Kérem, hová megy ez a vonat?

— Nagykanizsán és Jugoszlávián keresztül — Olaszországba... Ez a római gyors...

Az apa arcából eltűnik a vér, homloka verejtékezni kezd.

— Uram, mi baja, rosszul van?

— Elég rosszul, uram, mert a kisfiam Balatonszentgyörgyön a Budapestre induló vonaton ül az én podgyászommal, kabátommal. Kalapommal, viszont egyetlen fillér nincs nála, a vasuti jegye pedig itt nálam, a zsebemben...

Ebben a pillanatban tűnt fel a kalauz, aki mikor értesült a vonatcsere-ről, megnyugtató tanácsokat adott. Tizenhét perc után a robogó gyorsvonat befutott Komáromváros állomásra amelynek főnöke, Zábor felügyelő készséggel sietett az aggodó apa megnyugtására. Amerikai telefonon értesíti Balatonboglár, Máriafürdő, Siófok állomásokat:

— „A Budapest felé haladó 1213. számú személyvonat egyik II. osztályú fülkéjében jegy nélkül utazik fe-

hér vászonöltözetben, égszínkék szegélyű fehér intézeti egyensapkában Nagy Ferenc 12 éves II. gimnazista. Ha a kalauz leszállítaná, védőőrizetbe veendő, amíg édesapja a következő gyorsvonattal utána érkezik.”

HAJLSZA AZ ELVESZETT GYERMEK UTÁN

Pár perc múlva a vasuti felügyelő külön előzékenysége lehetővé tette, hogy az apa a vasuti személyzet motorkocsijával visszatérjen Balatonszentgyörgyre, ahonnan a gyermeket vívó vonat már régen kifutott. Újabb vonat Budapest felé csak egy óra múlva...

Az állomásfőnöki irodában az apa újolag elmondja a vonatcsere történetét.

— Kérem — nyugtatja meg a forgalmi tiszt — Ön a gyermeket sértetlenül megkapja Budapesten a déli pályaudvar forgalmi irodájában.

És már kopogja is az üzleti táviratot: „Az 1213. számú vonatról a fehér ruhás gimnazista védőőrizetbe veendő. Utánfizetés mellőzendő, édes apja, aki tévedésből a római gyorsra szállt fel, igazolta, hogy a gyermek 0793. számú jegye birtokában van.”

Lassan eltelt az újabb kínos óra, a gyorsba beszállt az apa, a közbeeső állomásokon a kalauz is érdeklődik a gyermek iránt, sehol semmi nyom. A gyermeket nem tették le a vonatról.

Székesfehérváron Strobl forgalmi főtitst előzékenyen újolag felhívta az amerikai telefonon a déli pályaudvart, ahonnan közölték, hogy a gyermeket szállító vonat még nem érkezett meg, de ott van már a balatonszentgyörgyi állomás üzleti távirata és a gyermeket az apa megérkezéséig védőőrizetbe veszik.

NYUGODTAN ALSZIK A JEGY-NÉLKÜL UTAZÓ GIMNAZISTA

Közben — mint utólag kiderült — az történt, hogy a napozástól és a sok fürdéstől elbágyadt gyermek már a balatonszentgyörgyi állomáson elaludt a vasuti fülkében. A kalauz nem költötte fel, mert

a magyar vasutakon nem költik fel az alvó utast,

főleg, ha az gyermek. Tudják, hogy az az utas, aki alszik, hosszabb utra indul és semmiesetre sem kockáztatja meg a jegynélkül való felszállást, mert ezt keményen büntetik. Székesfehérvár előtt a gyermek felébredt, a kalauz jegyet kért tőle és amikor nem találta meg a római gyorsról sorozatos izgalmaikon át visszatérő apát, pityeregni kezdett.

— Ne busulj, kisfiam — vigasztalta

a kalauz és az időközben a fülkébe beszállt magasrangú törzstiszt, édesapád megkerül és Budapesten megint találkoztok.

A gyermek elmondotta, hogy erdélyi, a tanulmányut és a balatoni kirándulás a jó bizonyítvány jutalma és erre még gyöngédebben kezelték. Képzeltető azonban, hogy Budapestig az utat a 12 éves fiucska sem a legnyugodtabb lelkiállapotban tette meg.

BOLDOG VISZONTLÁTÁS A DÉLI PÁLYAUDVARON

Egy órával később az apa is megérkezett a gyorsvonattal a déli pályaudvarra, amelynek perronján örömtől sugárzó arccal, de könnybelábadt szemekkel kiáltott a boldog viszontlátás hatása alatt a vonatról leszálló édesatyja felé a gyermek:

— Apukám! Apukám édes, csakhogy itt vagy!

A két forgalmi főtitst megindultan nézte a szülő és gyermek boldog összelellekezését.

— Kérem, nincs kétség aziránt, hogy itt tényleg az apa és fia találkoztak. Mi is örvendünk az örömteljes viszontlátásnak, de valami hivatalos alakíságot is kell meg elintéznünk — mondták.

— Na, most jön a büntetés és az utánafizetés a szabálytalanságért! — villant át az édesapa agyán.

— Szabad kérnem a jegyét, — mondtotta az egyik forgalmi főtitst.

— Rendben van minden. Az Önnél levő jegy száma pontosan egyezik a balatonszentgyörgyi vasuti állomás közölt táviratában közölt számmal.

Az apa hálálkodott, meg akarta jutalmazni a gyermeket jegynélkül szállító és reá gondosan vigyázó kalauzt, a MÁV jóléti alapja javára kisebb összeget akart adományozni, de udvarias, határozott elutasításra talált.

— Kérem — mondtotta a vasuti főtitst, — eljárásunk nem a saját emberének kijáró udvarisság vagy előzékenység, hanem MÁV kötelesség. Az üzletszabályzat értelmében 14 éven aluli gyermeket, mégha jegy nélkül utazik is, nem szabad kizárni az utazásból, hanem

a kalauz, mint talált tárgyat, szolgálati bárcával átadja a végállomáson a forgalmi irodának.

Majd csak jelentkezik érte valaki... Ez történt Önnel is és a kisfiával. És udvariasan elbucszott.

A most már boldog apa pedig, aki mint volt katona, sportember és újságíró csaknem egész Európát bebarangolta, de még soha nem szállt fel tévesen a vonatra, megfogadta, hogy óvatosabb lesz a jövőben, ha a római gyorsvonatra felül és ezekkel az igénytelen sorokkal is újabb köszönetet mond azért a példás rendért, előzékenység, udvarias, szolgálatkészség, szellemért és rendszerért, amelyet tapasztalt és amely a MÁV nemzetközi jó hírét minden tekintetben alkalmas öregbíteni.

CZINK
által tisztított és festett ruhában jár

A tudomány jegyében

Gyergyószentmiklóson nagyfontosságú tanácskozások voltak az elmúlt napokban. Három napos vándorgyűlést tartott az Erdélyi Múzeum Egylet, ez a több évtizeddel ezelőtti gróf Mikó Imre által alapított nagyjelentőségű köznevelési intézmény. Az EME fennállásának egész ideje alatt mindig az erdélyi tudományos élet egyik gyűjtő- és irányító-központja volt. Gazdag és értékes tudományos munkásság, könyvek, kiadványok sokaságai, vándorgyűlések, előadásorozatok, különféle kulturális megmozdulások stb. voltak jelző és megálló helyei ennek az évtizedek óta szakadatlanul folyó nagyértékű tevékenységnek, amely mindig távol tartotta magát a politikától, az élet külső eseményeitől és megmaradt szigorúan a tudományosság zárt keretei között.

Az igazi tudományról azt szokták mondani, hogy az ész mellett mindig megfelelő tér és hely jut benne a szívnek is. Szív nélkül nem is lehet igazi tudományt elképzelni. Hiszen a tudomány minden megfigyelésének központjában az érző, lélekző és gondolkodó ember áll, az ember, aki nemcsak anyag, de lélek is. Az ember, aki nem rideg, elvont adatok tömege, nem sejtek egyszerű összetétele, nem közönséges lélektani jelenség, hanem mindezek mellett és mindezekben túl a lelkiesség útjain járó egyéniség is, akinek valódi értékét és jellegét éppen a lelkiessége adja meg. Ha nem lenne az embernek lelke, talán nem is volna érdemes élni. Ez az a többi, amely az élő embert az állatok és a természet többi „élő” jelenségei felé emeli. Lelelkiségéből következik azonban, hogy magasabbrendű eszméknek kell őt áthatniuk és irányítaniuk. Arra kell törekednie, hogy az élet és az egész emberi létezés minél inkább szármalyon a magasságok felé. Lépjen ki az egyszerű vegetáció köréből és bensőséges életelveket valósítson meg önmagában és az egész társadalomban. Arra kell törekednie, hogy a tudományba is minél teljesebben vigye bele ezt az eszményiségi álláspontot, amely legfőbb célkitűzésének tekinti az emberi egyetemesség közötti kialakítandó minél teljesebb összetartást, az egységet és testvéri szeretetet. A tudomány iratkötegei, aktacsomói, krónika-gyűjteményei, kísérleti megállapításai és eredményei mögül mindig ki kell ragyognia a lélek és szellem sugárzó fényének, az eszményiség égi sugárzásának, azzal a tudattal, hogy a tudomány sohasem lehet más, mint az égi parancsok, az emberi ideálok minél tökéletesebb teljesítése és megvalósítása.

Az EME munkájában pedig mindig ez a magasrendű és nem materiális, hanem a szellemi sikok csillagpályája felé szárnyaló ívelés mutatkozott meg. Eszményei voltak és azokért dolgozott. Az önzést, az egyéni hiúságot, a féltelen előretörést, a könyörtelen könyöklést, a tudomány üzletességét és az önző emberi célok szolgálatába való állítását, a tudomány szolgálékességét sohasem ismerte és nem engedte a maga keretei között érvényesülni. Igazán a legmélysegebb áldozatossággal élesztette a tüzet a tudományok tiszta templomának oltárain és azok a magyar tudósok, akik a lepergett közel száz év alatt ennek az intézménynek munkaközösségébe belekapcsolódva végezték a maguk nemes feladatát, ismertén, vagy kevésbé ismertén minden elismerésre érdemes munkáit voltak a magyar tudománynak és az egyetemes tudományoknak.

Éppen ezért jóleső öröm mindenki számára tudni, hogy az EME tudósgárdája minden anyagi, szellemi és egyéb nehézség ellenére ma is változatlan éberséggel áll a maga őrhelyén és ápolja a szent tüzeket. A gyergyószentmiklósi vándorgyűlés pedig csak alkalom lehet Erdély magyarsága számára, hogy kifejezésre juttathassa az EME iránti őszinte tiszteletét, becsülését és rokonszenvét. Nem rajtuk múlik, hogy ez a tudományszeretet és rajongás nem tud tetteiben is meg-

MÁTRA BÉLA RIPIORTJA:

ZAVAROK A

RÁDIÓ-ZAVAROK KÖRÜL

A törvény pártfogását kéri a villanyosgépek által okozott vételi zavarok ellen a rádióhallgatók. - Mit mond a posta rádió-osztályának vezetője a kérdéscél, a törvényről, amely van és mégis nincs és a megoldási lehetőségekről?

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Olyan időkben élünk, hogy reggeltől késő estig győrtörjük a rádiót. Alig várjuk, hogy eljőjön az az idő, amikor házhöz szálitva megkapjuk a legfrissebb híreket és nyomban tájékozódhassunk, kombinálhassunk: javult a helyzet vagy rosszabbodott.

A rádió azonban igen sok esetben „kellemes” meglepetéssel szolgál. Minden előzetes bejelentés nélkül vonít, hörögni, prűszköl, sirni, zörögni, zakatolni, fűrészelni kezd, úgy, hogy a jámbor hallgató nem tudja, hogy híreket hallgat vagy pedig helyszíni közvetítést — az állatkertből.

Mindezeket a földöntúli hangokat egyszóval jelöli meg a rádiótechnika: rádiózavarok. Erről fog szólni az alábbi kis riport, amelynek keretében megpróbáltatjuk a rádióhallgatót és a rádiótársaság kolozsvári képviselőjét, aki a panaszkokra választ ad.

INKÁBB VESZÉK FÜRESZGÉPET...

— Nem az ugynevezett légköri zavarokról van szó — mondja a mérnök rádió hallgató — hanem azokról, amelyeket

a vevőkészülék szomszédságában dolgozó villanygépeknek köszönhetünk.

Nemcsak városunkban, hanem az egész ország területén jelentősen emelkedett a rádióhallgatók száma, akik pontosan megfizetik a rádió-előfizetési díjat. Ennek ellenében csak egy szerény kérésük volna: szeretnénk, ha minél hamarabb megoldódna a villamos gépek által okozott zavarok problémája.

Külföldön törvénnyel védik a rádióvetél bizonyságát. Nálunk ez irányban nem történt semmiféle intézkedés.

Egy ismerősöm a napokban vett egy igen drága szuper-gépet. Türelmetlenül várta a nagy pillanatot, hogy bekapcsolja, ami meg is történt. A remek gép, úgy látszik tréfás kedvében volt, mert szimfóniát közvetített. Fűrészsímfóniát. Alig lehetett vele néhány állomást zavartalanul fogni. Így tartott ez az esti órákig, amikor valószínűleg kikapcsolták a zavart okozó villanygépet és a zörejek megszűntek, mintha elváltak volna. Ismerősöm érdeklődött a szomszéd rádióhallgatóknál, ahol ugyanezeket a zavarokat tapasztalták, míg néhány uccával feljebb zavartalan volt a vétel. Igazán

itt volna az ideje, hogy ezt a kérdést kedvezően megoldják.

Mert, ha nem, inkább veszünk fűrészgépet. Igaz, hogy drágább, de ha zajt akarunk hallgatni, beállítjuk a szobába és sokkal nagyobb zajt csinál.

Természetesen előfizetési díj nélkül.

VAN TÖRVÉNY, NINCS TÖRVÉNY...

A posta rádióosztályán igen rokonszenves fiatalember fogad és készséggel áll rendelkezésünkre.

— Mi is sok helyről kaptunk panaszokat, a prefekturáról, a polgármester urtól, a francia konzultól,

de egyelőre semmit sem tudunk tenni: nincs törvény.

1932-ben a Monitorul Oficial október 2-iki 246-ik számában jelent meg ugyan egy törvény, amely intézkedett, arra vonatkozólag, hogy büntessék

nyilvánulni, csupán az érzelmek bensőséges szavaiban, de ezekkel viszont rendületlenül dokumentálni akarjuk, hogy Erdély magyarfajú lakossága mindig rendkívül nagyra értékelte és változatlanul így is fogja

meg mindazokat, akik a rádiózavarok elhárítása végett nem „blokkoltatják” le villanygépeiket.

A törvény életbe is lépett, de végrehajtási utasítása nem volt és így nem intézkedhettünk.

Ezt a törvényt később megsemmisítette a postai szolgálatról szóló 1938. júniusában életbe lépett törvény, amely intézkedett arra vonatkozólag, hogy a kérdés minél hamarabb megoldódjék.

De mindezek semmi sem történt ebben az irányban, annak ellenére, hogy jómagam százsámszámra küldtem a sürgető leveleket. Ujabbán kaptam értesítést, hogy

a kérdés a posta tanulmányi osztályának rádióosztályán fekszik, megoldás végett,

ugy, hogy valószínűnek látszik, hogy sikerül mégis nemsokára tiszta helyzetet teremteni és megfelelő intézkedéseket életbe léptetni.

MI OKOZZA A ZAVAROKAT?

— Vételi zavarokat okozhatnak az összes használatban levő villanygépek. Vasaló, villanyos rezso, villanyhajított és dolgozó orvosi műszerek, a fűrészek szárító gépei, üzemi gépei, dinamók, stb. Jelen pillanatban egyetlen megoldás van:

megegyezzünk a gép tulajdonosával, hogy gépet, szaknyelven szólva, „blokkoltassa” le.

Ez a művelet nem kerül sok pénzbe. 2—300 lejbe kerül mindössze és megszünteti a zavarokat.

— Minden remény meg van arra, hogy még az ősz folyamán életbe lép a múltévi törvény végrehajtási utasítása.

Akkor egy felhívást fogunk az összes villanyosgép tulajdonosaihoz intézni, határidőt adunk a gépek fészerezésére. Mikor ez lejárt, ellenőrző körutra indulunk és

a kihágásokat a törvény által előírt szankciókkal fogjuk büntetni.

Heteken belül nem lehet várni megoldást. Ez érthető is. A kormány jelen pillanatban komolyabb ügyekkel van elfoglalva.

FÖLDELJÉK EL ANTENNÁIKAT

Ezzel mai adásunk véget is ért, kedves olvasók. Reméljük a város minden lakójában őszinte érdeklődést keltett. Ott, ahol rádió van, azért, mert van, ott, ahol nincs, mert talán nem kell messze menni a családi hangosan beszélőért. Ez is, ha kell, ha nem állandóan recseg-ropog.

Befejezésül arra kérjük rádió-tulajdonos hallgatóinkat, hogy ne feledjék „antennáikat elföldelni”. Hogy a családi hangosan beszélővel mit csináljanak? Próbálják talán azokat is jól elföldelni...

— A katonai övezetekben kötött ingatlan adásvételi és bérleti szerződések ügye. Bukarestből jelentik: A katonai zónák felállításáról szóló törvény és végrehajtási utasítás rendelkezései alapján a katonai zónák területén megkötött ingatlan adásvételi és bérleti szerződések csak akkor érvényesek, ha ezeket a szerződéseket a nemzetvédelmi és légügyi miniszterek jóváhagyták. A kérvényt a minisztériumok jogügyi osztályához kell intézni és fel kell tüntetni benne a szerződő fél nevét és a szerződés hiteles másolatát, amely minden tekintetben tájékoztatást nyújt.

értékelni azt a szép, dicséretes és alkotásokban gazdag munkát, amelyet az EME jelent itteni tudományos életünkben. Tehát legalább a szeretetünk és elismerésünk virágai jussanak neki, mert azokat igazán megérdemli. (w.)

P. E. PAYENS

AZ ARANY URAI

(2)

Klinger fontoskodva simogatta végig csontos ujjával szakállát. Seemann Harry urat, aki husz évvel ezelőtt vándorolt ki szerencsét próbálni Amerikában, igen jól ismertem. Együtt végeztük tanulmányainkat. Magasra törő, erős akaratú fiatalember volt, aki nem érte be a hazájában mutatkozó pénzszerezési lehetőségekkel és egy szép napon hajóra szállt, hogy meghódítsa a pénz birodalmát. Sokáig mitsem hallottam róla. Később az újságok hasábjain gyakran találkoztam nevével és úgy tudtam meg, hogy Amerikában írógépgyára van, óriási vagyonra tett szert, élénk részt vesz Amerika gazdasági és politikai életében. Beérkezett szóval a világ legelső pénzfejedelméi közé. Körülbelül egy évvel ezelőtt levelet kaptam tőle. Régi barátságunk jogán felszólított, hogy puhatoljam ki a Seemann nemzetség élő tagjait. Pontos adatokat közölt, hogy tudomása szerint Németország mely vidékein élnek a berlini göcöl kiszakadt családok. Összeállította a családfát száz évről visszamenőleg és megbízott, hogy lehetőleg legrövidebb időn belül, de teljes diszkrécióval járjak el. Nem ki-méltem sem időt, sem fáradságot, amint láthatják, uraim és hölgyeim, hogy a család minden ágát, minden tagját felkutassam. Mihelyt a reám bízott feladatot elvégeztem, értesítettem Seemann Harry urat az eredményről. Rövid idő múlva a fenti végrendeletet küldte be kezemhez és arra kért, hogy halála után hívjam össze a családot, még arról is gondoskodott, hogy a vidéken lakó tagoknak utiköltséget is bocsássak rendelkezésükre. Nem hittem volna, hogy régi, jó barátom — azt hiszem, joggal nevezhetem így Seemann Harry urat — ilyen hamar bevezdi földipályafutását. En lelkismeretesen teljesítettem végső akaratát. Ime, uraim és hölgyeim, önök, akik még ma reggel, mint milliósok emberek keltek fel, mint milliósok fognak lefeküdni. Kétségkívül boldog álmaik lesznek! — mondta humorra kényszerítve merev, hideg ajkait.

Ismét általános elragadtatás moraja tört ki.

Most már mindenki megtalálta azonban önmagát a nagy szerencse forgatagában és meglátszott arcukon, hogy máris nyakig belemerültek tervek kivácsolásába, régi életük alapvonalaik kibővítésébe, máris költségek, dözsöltek, üzleteket kötötte, berendeztek, házasodtak, férjhezmentek, utaztak, autót, repülőt, házat, birtokot, marhát, villát, egészséget, boldogságot, gépeket vásároltak, elvileg és fantasztikus elgondolásokban beleilleszkedtek a gazdag ember magas színvonalú élet, bőségébe.

Seemann Leopold, a család szepiara egyre szélesebbre viruló mosollyal fordult az egybegyűltekhez:

— Kedves családom, úgy illik, hogy ezt a mai napot megünnepeljük és együtt töltsük boldog emlékeztető rokonunk, Seemann Harry ur tiszteletére. Meghívom önöket Kempinszky éttermébe, ma este nyolc órakor, az ünnepehez méltó vacsorára. Remélem, közjegyző ur, hogy velünk együtt ünnepel — fordult udvarias meghívással Klinger felé.

— Minden okom és jogom megvan reál! — válaszolt önelégült mosollyal a közjegyző. — Mint a család barátja és jóakarója, vagy ha úgy kívánják, tanácsadója, jobban, rosszban hajlandó vagyok önökkel tartani.

— Akkor nem is tartóztatjuk most tovább, — beszélt a nemzetség nevében Seemann Leopold. — Tehát a viszontlátásra este nyolc órakor.

(Folytatása következik.)